ROSOR AV BETONG

En antologi till delbetänkandet
Att växa bland betong och kojor
– om barns och ungdomars uppväxtvillkor
i storstädernas utsatta områden
från Storstadskommittén

STORSTADSKOMMITTÉN

SOU 1997:62

Ref KB
OCC SOW

ROSOR AV BETONG

En antologi till delbetänkandet
Att växa bland betong och kojor – om barns och ungdomars uppväxtvillkor
i storstädernas utsatta områden.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR
1997:62
STORSTADSKOMMITTÉN

SOU och DS kan köpas från Fritzes kundtjänst.
För remissutsändningar av SOU och DS svarar Fritzes, Offentliga Publikationer,
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningskontor.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst 106 47 Stockholm
Fax 08·20 50 21
Tel 08·690 91 90

Svara på remiss. Hur och Varför. Stadsrådsberedningen, 1993.
–En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.

Broschyren kan beställas hos:
Regeringskansliets förvaltningskontor
Arkiv- och informationsenheten 103 33 Stockholm
Fax 08·790 09 86
Tel 08·405 24 81

ISBN 91-38-20581-5
ISSN 0375-250X

Tryckt hos Gotab 1997
Omslag & formgivning: Anders Körling

INNEHÅLL

FÖRORD · 5

VÅRBY GÅRD · 11

SKÄRHOLMEN · 15

EN SYDSVENSK FÖRORT · 22

ROSENGÅRD · 41

GÅRDSTEN · 59

DIKTER

är skrivna av barnen i Gårdsten vilket också får avsluta antologin.

"JAG HADE T.EX. HÖRT
ATT DET FINNS MÖRDARE, VÅLDTÄKTSMÄN,
TJUVAR, KNARKARE OCH ATT DET FINNS MÅNGA
INVANDRARE PÅ ROSENGÅRD.
KNARKARE FINNS VAR SOM HELST. MEN FOLK
TROR ATT ALLA KNARKARE SOM BOR I MALMÖ
FINNS I ROSENGÅRD.
DET FINNS MÅNGA INVANDRARE PÅ ROSENGÅRD
OCH DET ÄR BRA ATT MAN LÄR SIG OM FLERA
KULTURER ÄN SITT EGET.
MAN KÄNNER SIG TRYGG HÄR PÅ ROSENGÅRD. /../.
JAG HAR MÅNGA KOMPISAR HÄR.
JAG BEHÖVER ALDRIG KÄNNA MIG ENSAM
ELLER UTANFÖR."

FÖRORD

Dessa rader härintill är hämtade från en berättelse av Amran i Rosengård som vill visa att det finns en annan verklighet bakom klichén om miljonprogramsområdena.

Vi möter Amran och omkring 70 andra barn och ungdomar som på olika sätt har medverkat med bidrag i Storstadskommitténs antologi Rosor av betong (SOU 1997:62).

Antologin ingår i Storstadskommitténs uppdrag att i ett betänkande kartlägga och synliggöra barns och ungdomars levnads- och uppväxtvillkor i storstädernas miljonprogramsområden eller utsatta stadsdelar, som vi har valt att kalla dem.

Vi valde därför att försöka få barn och ungdomar att själva beskriva sin livssituation och sina framtidsdrömmar. Ungdomar i Rosengård, Malmö stad, och i Skärholmen, Stockholms stad, inbjöds att medverka i antologin. Responsen lät inte vänta på sig. Vi fick in 24 berättelser och ett antal dikter. Vi fick kontakt med förskolan Ringblomman i Vårby Gård som var intresserade av att låta sina barn i fem års åldern arbeta med två teman "Mitt bostadsområde" och "Mina framtidsdrömmar" under ett par veckor. Barnen berättade, ritade och fotograferade med engångskamror. Vi fick också kontakt med Marianne Ohlander, etnolog och Bodil Rasmusson, socionom. Båda med stor erfarenhet av barn i utsatta stadsdelar. Marianne Ohlander genomförde på vårt uppdrag ett projekt med två skolklasser i Gårdsten, Göteborg.

Temat för projektet var detsamma som för förskolan Ringblomman. Ohlander har sammanställt, sammanfattat och kommenterat elevernas berättelser i reportaget "Hej, det är vi som bor i Gårdsten". Bodil Rasmusson berättar i sin uppsats om sina erfarenheter från forskningsprojektet "Barn i bostadens grannskap" som bedrivs vid Socialhögskolan i Lund. Rasmusson har studerat vardagstillvaron för mellanstadiebarn i en sydsvensk förort. Hon har särskilt uppmärksammat barnens tidsanvändning, aktiviteter, kamratkontakter och rörelsemönster i bostadsområdet.

Samtliga medverkande i antologin ansvarar själva för innehållet i sina bidrag. Från Storstadskommitténs sida görs inga ställningstaganden. Antologin är illustrerad med teckningar och fotografier från barnen i Vårby Gård, Gårdsten och den sydsvenska förorten. Barnens och ungdomarnas berättelser och dikter har vi inte redigerad vad gäller stavning eller språk.

Håkan Svärdman, kommittésekreterare, och Lena Thornberg, kanslisekreterare har ansvarat för planering och sammanställning av antologin.

Antologin har varit till stor nytta och glädje i vårt arbete med betänkandet "Att växa bland betong och kojor" (SOU 1997:61). Vår förhoppning är att den också kan medverka till en diskussion som uppmärksammar barns och ungdomars egna resurser, möjligheter och styrka.

Kerstin Alnebratt
Ordförande i Storstadskommittén

Här ska jag arbeta när jag blir stor!

Angred Amie

Angered är fin

Jag tyker Det Bara för att jag har min moster Bor Där.

DET ÄR KVÄLL I GÅRDSTEN

JAG TITTAR UPP GENOM MITT FÖNSTER.
DET ÄR NYMÅNE.
DEN ÄR SÅ NÄRA MEN ÄNDÅ SÅ
LÅNGT IFRÅN.
STJÄRNORNA LIGGER PÅ DEN
MÖRKA HIMLEN
SOM ETT LAKAN UNDER MÅNEN.
STJÄRNORNA BILDAR OCKSÅ MÖNSTER.
KVÄLLEN ÄR VACKER.
MEN NU MÅSTE JAG ÄTA UPP
MINA MACKOR.

Marlene Lopes, 6B

MINA FRAMTIDSDRÖMMAR OM VÅRBY GÅRD

Intervjuer med 5-åringar på förskolan Ringblomman i Vårby Gård gjorda av personalen

Vad tycker Du om att göra i Vårby Gård?

Nicolas: Leka hemma, leka i stora parken (Vårby parken).

Poian: Gå till museum. Vara i ett rum och leka hemrum. Bygga en koja i skogen eller gå till Tippen. Titta på ishockey, gå till Globen.

Yassir: Bada i simhallen eller i sjön. Gå till Gröna Lund. Vara ute på gården eller gå hem till en kompis. Inne vill jag titta på barnprogram i TV eller sopa golvet.

Ebru: Leka i min gård eller gå till parken. Vara hemma, leka med min lillebror, rita, leka med mina leksaker och dockvagn.

Firat: Åka rutschkana, gunga, vara i Vårby parken, rita, titta på TV, äta mat, åka till Skärholmen, köpa skor och hamburgare.

Ramazan: Gå till McDonald´s, vara uppe på Tippen, gå hem till Georgios och vara med mina kusiner, bada i badkaret, titta på TV.

Vad vill Du jobba med när Du blir stor?

Nicolas: Jag vill bli polis.

Poian: Jag vill spela med datorer.

Yassir: Jobba på SL. Då kan jag köpa mat och leksaker.

Ebru: Pizzeria, det tycker jag är roligt eller bli dagisfröken.

Firat: Köra bil, jobba med bilar.

Ramazan: Pizzeria. Georgios gör pizza och jag serverar.

Kommer Du att stanna kvar i Vårby Gård?

Nicolas: Ja!

Poian: Nej, jag vill flytta till Norrköping, där har jag mina grannar och där är det bättre.

Yassir: Ja!

Ebru: Nej, för jag ska gå till dagis.

Firat: Ja!

Ramazan: Ja!

Observation gjord den 6:e november 1996

Poian vill leka med frisörsakerna. Poian och Yassir har byggt en koja i lekrummet dit de tar lite frisörsaker in. William, Ebru och Ramazan har också byggt en egen koja.

Firat: Jag är mamma, Yassir är storebror. Poian är storasyster. Vi har ingen pappa för han har dött. Han är arg därför kommer han inte hem.

William: Vilken fin koja, jättefin.

Poian: Visst är det fint.

William: Jag måste gå hem nu.

Poian: Hej då, ha det så bra. Min storebror fyller år, jag måste hitta en present.

Ebru: Här har Du pengar. Jag ska också handla.

Firat: Om man dricker mycket så får man ont i huvudet.

Yassir: Vill Du dricka sprite?

William: Hej mamma. Vad gör Du för något mamma? I morgon kommer jag igen. Jag var och hälsade på hos Firat, Poian och Yassir.

Poian: Jag och William ska leka.

Ramazan: Ingen kommer.

Firat: Jag skall gå till McDonald´s.

Nicolas: Det går mycket pengar till McDonald´s. Jag har nycklar dit.

Ramazan: Det här är tallrikar (pekar på klossar).

Abru: Vi kan låtsas att det är tallrikar.

Yassir: Får jag ta Dina glasögon?

Poian: Nej, jag fick dem av min mamma.

Ramazan: Ingen kommer och hälsar på hos oss.

Firat: Jag måste ha 50 kronor.

Ebru: Varför det?

Firat: Jag måste gå till McDonald´s.

Ebru: Låt mig städa.

Ramazan: Vad dom förstör.

Ebru: Det var inte dem. Det var jag.

Firat: Vart ska jag gå?
Ebru: Gå vart Du vill.

Poian: Nu ska vi gå till McDonald´s.

Ebru: Vänta på mig.

Poian: Ja, vi väntar.

Ebru: Vi kommer när ni har gått.

Firat: Ge mig pengar till hamburgare.

William: Vad äckligt.

Poian: Jag väntar på Ramazan.

Vi ska gå tillsammans.

Firat: Ja, men då går vi allihopa.
Poian: Yassir, Ramazan, William och jag går tillsammans.

Ebru: Du stanna kvar (vänder sig till Ramazan) och städar.

Yassir: När kommer Du?

PÅ STRANDEN

JAG SER EN TJEJ PÅ STRANDEN.
JAG GÅR FRAM OCH TAR HENNE I HANDEN.
VI LEKER I SANDEN.
HON ÄR SÅ SKÖR.
SÅ MJUK SOM SMÖR.
HON ÄR SÖT SOM HONUNG.
HON ÄR KÄRLEKENS KONUNG.

Mounia och Christoffer, 6B

SKÄRHOLMEN

UPPVÄXT I SKÄRHOLMEN

Jag tyckte det vara ganska roligt att växa upp i Skärholmen när jag var mindre, men nu när jag är 15 år så är det ganska svårt att bo här för man kan aldrig vara säker på kvällarna för när som helst så kan man bli nerslagen av några utlänningar som bara vill bråka utan anledning. För varje dag så är det minst ett bråk och det är inte det roligaste för nästa gång kan det vara min lille bror som ligger där och förblöder. Skärholmen har gjort så att mina föräldrar har skilt sig, för min mamma ville inte bo kvar här för hon tyckte det var ett himla flumm området men det tyckte inte min pappa så dem skilde sig. Mina kompisar dricker och röker braj. Jag känner en som förra året sa jag knarka aldrig hellre dör jag än prövar på knark, men nu knarkar han och det är inte så kul för min bästa kompis håller också på att göra samma misstag som han. Jag har själv druckit och rökt men bara vanliga ciggareter och inte braj. Jag vill komma nånstans i livet så jag har slutat att göra inbrott, dricka och röka. Jag kommer att bli nått förhoppningsvis. Min pappa och min klassföreståndare vill att jag ska plugga på kock linjen på Globen men jag vet inte om jag vill. Mina drömmar är att ha ett bra förhållande med en tjej och eventuelt skaffa barn med henne. Föresten det felet med Skärholmen är att det byggs ut så mycket och att det stängs så många fritidsgårdar, skolor och dagishem. Det är ju bara vi ungdommar som drabbas. För någon vecka sen så bråkade min kompis och en annan i Vårberg och det var inte det roligaste att titta på för både två var blödande när bråket var slut. Sen åkte min kompis och den andre till Bredäng och där fick min kompis pussa den andres hand och sätta den mot sin panna. Då var hanns rykte förstört. När jag var mindre ungefär 8-9 år så vart jag och min kusin jagade av några 18 åringar för att vi äldade i skogen, dem hotade oss att de skulle döda oss.

Av en som bott i skärholmen hela sitt liv!!!

Från Skärholmen runt hela världen är vi alla lika, men ändå olika.

Dilara Karaoglu

SKÄRHOLMEN

Förorter är bra. Man har inte bara storstadsliv (med bio, fotbolls- och ishockeymatcher, discon, fester och mer) utan också lite mer landliv med fin natur. Vi har skogar att promenera i, sjöar med stränder att bada i och sola vid, ängar att springa på, spela lite fotboll, brännboll eller vad man får lust med. Allt är nära natur och stad.

Många jag känner har bara trott att Skärholmen är Kungens Kurva med IKEA eller ett ställe med ett stort centrum. De har aldrig sett hela Skärholmen. Naturen: badet, ängarna, skogsstigarna allt sånt.

På somrarna är det så kul att kunna gå hundra meter till ängen och spela lite fotboll med några kompisar eller gå ner till basketplan och köra lite basket eller jogga ner till standen med vovven och se solnedgången, kanske ta ett dopp eller träffa några kompisar där och ha en liten grillkväll.

Skärholmen, bara kickers tror vissa. Många är förbedömande om Skärholmen, Vårberg och andra förorter. "Usch vilket ställe" säger eller tänker vissa. De har aldrig träffat alla här, de vet inte, de har "bara hört".

"KICKERS"

Alla ni som kallar vissa "kickers" vet ni vad det är. Människor som går ut och slår ner andra, det är vad det är, så kalla inte alla ni ser med märkeskläder eller taita jeans och märkeströja för kickers.

Anonym

HUR DET ÄR ATT VÄXA UPP I EN FÖRORT.

Jag tycker det är skönare att bo i en förort än i stan. När man ska gå ut i stan så hamnar man ju rätt i trafiken. Men i en förort finns det åtminstone lite natur att röra sig i. Det finns i stan också men då måste man åka en bit för att komma till platsen där det finns natur. Okej, det kanske finns lite att göra i en förort och då går några stycken och super och lever rövare. Men det är bara för att politikerna inte tycker att vi behöver något att göra på fritiden. De stänger ju fritidsgådar och allt möjligt och påstår att stan behöver mer saker för ungdomarna. Men där finns det redan mycket att göra. Vi har ju ingenting. Politikerna verkar tycka det är bra som det är. Men de vet ju ingenting egentligen. De har aldrig varit i någon förort och ändå sitter de och snackar skit. De verkar tro att ungdomarna i förorterna är galningar och ska slå ner dem så fort de kommer i närheten. Det är ju helt fel tänkt. Och när man ska börja i någon gymnasieskola i stan och man säger att man gått i en skola i en förort blir de genast tveksamma. Då vill de helst inte att man ska gå i den skolan. För då tror de att man ska vara till problem och skolan ska få dåligt rykte. Och dessutom är det bara några som håller på och super och lever rövare. De flesta som bor i en förort är hur trevliga som helst. Och säg inte att det inte finns såna i stan som super och håller på. För det finns det!

Marie 8c Österholmsskolan

"BETONGROSEN"

Rosor av betong eller rosor av guld?! Vad väljer du?! Man kan tycka att det är självklart att man väljer rosor av guld, men är man uppvuxen i förorten är det inte lika självklart. Det skulle vara som att välja bort sina vänner, som att välja bort sin familj eller t.o.m. byta bort sitt liv. Det är här man lär sig att vännerna betyder mer än framgång, för vem byter bort sin bästa vän mot en fin karriär?! Där vännen är ute ur bilden?! Fråga någon, vem som helst i Skärholmen så skulle svaret vara "Rosor av betong". En vän som man delar hela sitt liv med kan vara lite svårt att hitta igen.

Av Anna Danielsson, 7C
& Linda Lewandowska, 7C

"BETONGBARNEN"

Skärholmen är inte så tokigt, som dom flesta tror även fast det börjar bli mer och mer bråk. Man skulle inte vilja flytta till landet eller Östermalm. Här är mitt ställe. Det är många som väljer att gå inne i stan på något gymnasium, bara för att gymnasiet här fått dåligt rykte. Men man själv väljer väl något inne i stan.
Regeringen borde väl ändå satsa lite mera på förorterna, så att ungdomarna kan satsa lite mera på skolan och bli något i framtiden. Här, här lär man sig att handskas riktigt med livet.

Av Anna Danielsson, 7C
& Linda Lewandowska, 7C

SKÄRHOLMEN

Det är bara en sak som är bra med Skärholmen: Jag och min mamma!

Av Mikael Elf

SKÄRHOLMEN

Skärholmen är ganska OK, allt man behöver finns ganska nära. Skärholmen - centrum är ganska stort det finns många affärer bäst av alla affärer är Gottoken. Gottoken är en godis affär som har väldigt mycket godis och förut låg den utanför Vårberg. På Gottoken kostar det 5.50 kr hg. Och dom har godis som inte är lösvikt.

Nu ska jag rabbla upp alla affärer i Skärholmen centrum: Stadium, Newsport, McDonald, Intersport, Gottoken, Rabbit, Your, Ur o. Penn, Åhlens, Hemköp, Vivo, Expert, entill Expert, Rino, Indiska, Tobak, Pressbyrån, en till Pressbyrå, en till Tobak, Zoo, Teknikmagazinet, Mix skivor, UFF, Guldfund, Barbrinks Guld, Albrekts Guld, Grandbazar, nån bokaffär, Systembolaget, Apoteket, Optekarn, Optipern 2, DM sko, Skohornet, Body shop, Passagen, Stor o. Liten, Gallerix, Kiks, Map, Kappahl, Myrorna, Loppis, ÖB, Oskarsons, H o. M, Cyckelringen, Jysk beddlager, Vennisage, Begravningsbyrån, Nordbaken, Posten, Axlå, Video Center, Mattafären, Quickbarn, Elvisning, Thorn, Interflora 1, Interflora 2, Panduro hobby, Folktandvården, Twill-Fitta och Torget det var dom flesta.

Martin Winbrant, 7 C

FAKTA

Skärholmare är: Snygga, starka, smarta, tuffa och kaxiga.
Stockholmare kan: Ta sig i baken, suga kuk, slicka röv, få astma,
snacka gammaldags svenska och vara kaxiga.
Göteborgare kan: Inte göra någonting.
Småländare kan: Prata konstigt.

Anonym

JAG SER

JAG SER BARN MED BANAN,

SOM GER KRAM TILL EN GAM.

JAG SER DJUR OCH NATUR

SOM EN ROLIG FIGUR.

MEN DET GÖR VÄL ALLA,

ELLER HUR?

Mansoor Phanivong, 6B

VARDAG I EN SYDSVENSK FÖRORT

Tre nio-åriga barn berättar
av Bodil Rasmusson

INLEDNING

Om det inte bodde snälla människor på Tallvägen skulle nog ingen vilja bo kvar.

Det är skönt att det bor många invandrare i Backhaga så slipper man känna sig ensam.

Invandrare hittar på allt skit.

På Lindvägen bor bara snobbar.

På Tallvägen är alla hus fula. Det är fula gula tegelstenar. Tur att Gud skapade andra länder och städer.

Jag är mycket stolt över att bo i Backhaga.

Det här är en bra lekplats för man kan göra många saker, så kan man göra saker på olika sätt fast det inte är till för det och så. Så kan man göra tusen saker som man inte ska och så.

Utsagorna är några exempel på hur barn i 9-10-årsåldern uttrycker sig om den fysiska och sociokulturella miljön i en sydsvensk förort, här kallad Backhaga. De har hämtats från uppsatser och från intervjuer med barn inom ramen för ett forskningsprojekt "Barnen i bostadens grannskap" som sedan ett par år tillbaka bedrivs vid Socialhögskolan i Lund.

SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Barn i 9-10-årsåldern tillbringar mycket tid i det nära grannskapet och det är också i dessa åldrar som de

börjar röra sig ute på egen hand. Genom lekar, aktiviteter, i samvaro med kamrater, i möten med ungdomar och vuxna – kända och okända – och i relation till den fysiska miljön gör de nya lärdomar om tillvarons olika aspekter och dimensioner. Det är ett annat slags lärande än det som sker i skolan eller hemmet. Det är därför intressant att studera *barnens uppfattningar av den fysiska och sociala miljön i bostadsområdet / bostadskvarteret.* Vilka aspekter i bostadsmiljön är viktiga ur barns perspektiv och hur kommer deras uppfattningar till uttryck genom deras olika utsagor? Barnens uppfattningar hänger direkt ihop med deras sätt att upptäcka och använda sig av de möjligheter som erbjuds i förortens grannskap. I fokus för mitt intresse finns följaktligen *även barnens vardagstillvaro - deras tidsanvändning, aktiviteter, kamratkontakter och rörelsemönster.*

Studien handlar således om barn som informanter om

sina miljövillkor, sin vardagstillvaro och egen kultur. Eftersom barn länge betraktats som osäkra kunskapskällor i forskningssammanhang är metodutveckling ytterligare ett viktigt syfte med mitt avhandlingsarbete. Vilket slag av kunskap är det möjligt att få i kontakter med barn och genom olika undersökningsmetoder?

MILJÖN

Platsen för undersökningen är ett av miljonprogrammets bostadsområden i södra Sverige. Det är byggt på 60-och 70-talen och kompletterat på 90-talet. Området är ett förortsområde med ca 9000 invånare och innehåller flera olika typer av bebyggelse och upplåtelseformer - flerfamiljshus med hyresrätt respektive bostadsrätt, radhus och villor. De skilda bebyggelsetyperna finns samlade i olika delområden med varierande fysiska och sociala förutsättningar. Området inrymmer generösa och välskötta ytor för park och grönområden. Gårdarna i flerfamiljshusområdena är rymliga med plats inte bara för den traditionella lekplatsen utan även för gräsmattor, uppvuxna träd och buskage, sittgrupper och slingrande gång- och cykelvägar. Det finns gott om tennisbanor, lekplatser och i området finns även två bygglekplatser samt stadsdelsbad och bibliotek. I centrum finns det som vanligtvis karaktäriserar ett förortstorg - ICA och Konsum, pizzeria, frisör, konditori, bank, post, kommundelskontor och kyrka. Området har tidvis betraktats som ett problemområde och till och från rapporteras i massmedia om skadegörelse, ökande ungdomskriminalitet och bränder, men ryktet är inte längre lika entydigt negativt som när området var nybyggt. Karaktäristiskt för området är den höga andelen invånare med utländsk härkomst. Ett 80-tal nationaliteter finns representerade. 1995 var 17 % av befolkningen utländska medborgare, i kommunen som helhet var motsvarande siffra 7. Andelen socialbidragstagare är något högre än i kommunen i övrigt. 1994 hade 9 % (i andel av familjer) i Backhaga socialbidrag mot 6 % i kommunen som helhet. I mars 1996 var 5 % i stadsdelen arbetslösa mot 4 % i kommunen som helhet.

BARNEN

I skolan blandas barnen från de olika delområdena och från familjer med olika nationaliteter och socioekonomiska förhållanden. Representation av denna mångfald var ett viktigt kriterium när jag valde den skolklass som utgjort min undersökningsgrupp. I klassen finns 28 barn i samma ålder men ändå med många varierande erfarenheter och perspektiv på tillvaron. Några är födda och uppvuxna på området och har bott i samma hus i hela sitt liv, andra har flyttat inom området eller kommit inflyttande från andra platser i Sverige. Andra har med sig bilder och erfarenheter från platser i mindre Asien, Japan, Island, det forna Jugoslavien eller Västindien. Några har kommit som flyktingar, andra tillhör familjer som invandrat till Sverige av arbetsmarknadsskäl på 60-talet och ytterligare ett par är barn till gäststuderande. De barn som kan betecknas som andra generationens invandrare har ofta bott i Sverige i hela sitt liv, men har ändå inte sällan direkt anknytning till föräldrarnas hemländer och hemorter, där de ibland besöker släktingar och vänner. Dessa olika referensramar påverkar givetvis deras uppfattningar om det område som de

nu bor i. Barnen har också olika familjeförhållanden. De flesta bor tillsammans med syskon och båda sina biologiska föräldrar, men några barn bor tillsammans med mamma och ett par bor tidvis hos mamma och tidvis hos pappa. Majoriteten bor i flerfamiljshus, men även radhus- och villabarn finns representerade. De allra flesta går hem själva efter skolans slut, endast ett fåtal hade plats på fritidsklubb eller fritidshem.

FORSKNINGSMETODER

Barnen har skrivit uppsatser om sitt bostadsområde, skrivit dagböcker, tecknat sina favoritplatser och fotograferat i grupp. Jag har intervjuat samtliga barn för sig (genom promenader i området och samtal i hemmet) samt i smågrupper. I de individuella intervjuerna upprättade vi en karta för varje barn, där vi markerade viktiga platser, kamraters boplatser och barnets rörelsemönster. På så sätt fick jag tillgång till kunskap om varje barns olika livssfärer men även barnens kollektiva uttryckssätt, umgängesformer och innehållet i deras egen kultur.

NÅGRA TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER

Förorten som barnmiljö har oftast beskrivits med negativa förtecken utifrån faror, hinder samt dess brister på spänning och stimulans. Boktitlar från 70-talet Barnen och betongen (Insulander, 1975) och Man bara anpassar sig helt enkelt (Gordon & Molin, 1972) frammanar bilder av storskaliga, trista, barnovänliga betonggetton. Dessa beskrivningar utgår emellertid

huvudsakligen från vuxnas beskrivningar och bedömningar av vad som karaktäriserar en bra barnmiljö. Eva-Lis Bjurmans studie Om barn och barn. Om barns olika vardag, som utkom 1981, utgjorde på sin tid ett pionjärarbete genom att författaren utgick från barns egna beskrivningar av sin kultur och vardag i olika typer av bostadsområden (höghus- respektive villabebyggelse). Tyvärr fortsatte varken hon själv eller några efterföljare med liknande studier och det saknas därför mycket kunskap om barns egna perspektiv på sin närmiljö.

Genom att låta barnen vara mina vägvisare och genom att undersöka vad som erbjuder mening, spänning och trygghet i miljön sett ur barnens perspektiv, vill jag få syn på något annat än det av vuxna förgivettagna. Jag ser barnen i första hand som aktörer, som medskapare av sin egen sociala verklighet och i mindre grad som föremål för vuxnas fostran och åtgärder. Begreppet *barnperspektiv,* d v s att försöka se på världen genom barnets ögon, är därför centralt i mitt arbete. Men även andra teoretiska begrepp som *utvecklingsuppgifter, 'affordances' – miljöerbjudanden, meningsskapande och kompetenssträvan* hjälper till att öppna forskarblicken även för det som kan uppfattas som positivt och utvecklande i miljön.

Begreppet *utvecklingsuppgift* beskriver hur människan under hela livet, i olika åldrar, möter olika tankemässiga, sociala och känslomässiga utmaningar i tillvaron. Det är uppgifter som måste lösas för att att människan ska kunna fungera som samhällsvarelse och mogna som människa. För barnen i min undersökninggrupp är det viktiga utvecklingsuppgifter att lära sig klara sig på egen hand efter skolans slut, att utveckla kamratkontakter, att skaffa sig insyn i vuxen- och ungdomsvärlden, att utvidga sitt revir i den fysiska miljön och att utveckla sin förmåga i olika typer av fritidsaktiviteter. Utgångspunkten är att barns strävan efter kompetens är en viktig drivkraft i deras utveckling. Frågan är hur olika inslag i miljön hindrar eller befrämjar denna kompetenssträvan.

Begreppet miljöerbjudanden eller meningserbjudanden har myntats av perceptionspsykologen J J Gibson och använts och vidareutvecklats av bl.a. pedagogikforskare. Det beskriver den process genom vilken meningsfulla aspekter av omvärlden framträder för individen. Det handlar både om att upptäcka olika möjligheter och att aktivt använda dem. Vilket erbjudande någon ser eller använder, avgörs inte bara av tillgängliga erbjudanden utan också av personens intentioner. Olika individer antar olika miljöerbjudanden, skapar mening och utnyttjar de möjligheter som erbjuds exempelvis i ett bostadsområde på olika sätt och utifrån olika sociala situationer, intressen, personliga förutsättningar och preferenser. Ett av mina första intryck, som också blivit bestående, är de olikheter som finns mellan barnen i detta avseende. Men

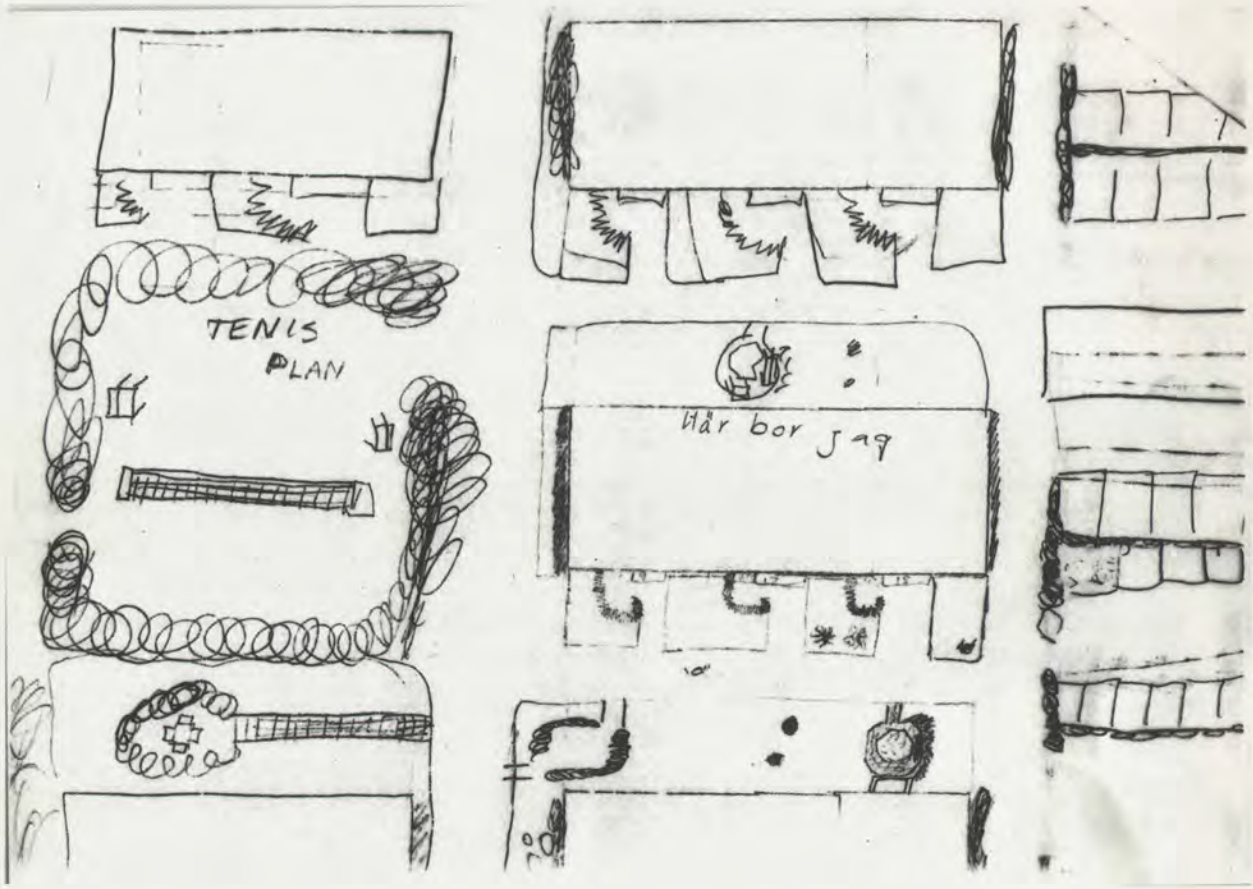

det är naturligtvis också så att de har mycket gemensamt, de delar många intressen, umgås med varandra och lever i samma fysiska omgivning. I detta sammanhang är *barns kultur* ett viktigt begrepp, som kan definieras som de kulturprocesser och kulturprodukter barn har tillsammans utan vuxnas inblandning.

TRE BARNPORTRÄTT – LINA, SAMIR OCH HÅKAN

De tre porträtt som här presenteras bygger i första hand på barnens uppsatser, teckningar samt utsagor i enskilda intervjuer. Barnens namn är fingerade och vissa uppgifter har ändrats för att försvåra igenkännandet av enskilda individer.

Lina

Lina skrev en kort, informativ uppsats, som innehöll enbart positiva omdömen.

Mitt bostadsområde

På vårt område är det roligt. Vi har lekplatser. Vi spelar tennis på sommaren på tennisplanen. Jag leker mest på min gård. Det är ganska roligt att bo här, men på området finns inte så många barn. Det är roligt att bo i Backhaga tycker jag.

Till uppsatsen fogade hon en illustration som på ett detaljrikt och "exakt" sätt visar Linas närmaste grannskap med hus, gårdar, uteplatser, parkeringar, tennisplan m. m. När hon ritade sina favoritplatser var hon mycket engagerad och fyllde två papper. Hon ritade flera platser utomhus – lekplatser, cykelvägar, den egna gården och ett parkområde.

Jag tittade på Kärlek ombord...

Lina bor tillsammans med sin mamma och lillebror i en fyrarumslägenhet i flerfamiljshus. Pappa bor i en annan stadsdel i samma stad och Lina besöker honom ofta. Hon har bott i området i samma bostad sedan hon var två år och hon har inga minnen från någon annan boplats. Husen är fina, tycker hon, men de behöver målas. Inomhus, hemma, har Lina en mängd aktiviteter, ofta i ensamhet. Hon tycker om att titta på TV och ägnar sig ofta åt detta ett par timmar varje dag, särskilt på vintern. På sommaren brukar hon vara hos mormor, farmor eller så bor hon och mamma i husvagnen vid kusten och där finns ingen TV. En av Linas dagböcker illustrerar väl hur hon kan tillbringa en eftermiddag ensam hemma.

Direkt efter skolan gick jag hem. När jag kom hem åt jag två smörgåsar och drack vatten. Jag tittade på Kärlek Ombord. Det handlar om en kryssning. Dom som jobbar där heter Julia, Duck sen kommer jag inte ihåg fler namn. Programmet är jättebra. Sen gick jag in på mitt rum och satte på band. Jag lyssnade på fembanden. Medan jag lyssnade på det läste jag Fem söker en skatt. Den boken är jättebra. Jag var hemma själv för min mamma åkte ner till stan. Under tiden tittade jag på Sunes sommar. Den är rätt så bra. Jag pysslade också lite grann. Sen satte jag mig och skrev på skrivmaskin. Sen tittade jag på Östen direkt. Sen gick jag och badade. Sen läste jag lite till. När klockan var 20.00 tittade jag på Esters testamente. Det var faktiskt jättebra. Det var första avsnittet. Efter det gick jag och la mig. Innan jag somnade läste jag Agnes Cecilia.

Att se på spännande filmer är det bästa Lina vet. *Det beror på vad jag är på för humör, ibland kan det vara actionfilmer, det beror på, ibland ser jag på skräckfilmer.*

Mamman vill inte gärna att Lina tar hem kompisar när hon inte själv är hemma. *Hon är rädd att vi ska göra såna busiga grejor*, säger Lina. Hennes framtidsdröm är att bli polis: *det har jag velat ända sen jag var liten, eller detektiv. Det är mer spännande grejor än t ex att jobba som sköterska eller nåt sånt.*

Det var roligare förr...

Lina är på fritidshem alla dagar i veckan utom en, men hon skulle vilja sluta. Hon har varit på fritis i snart tre år och allt är välbekant och uttjatat. Hon vill ha mer fri tid till förfogande för att vara med kompisar. En gång i veckan går hon på kommunala musikskolan och spelar flöjt, men det vill hon sluta med: *Jag ville sluta efter förra terminen men så var jag tvungen att gå den här terminen också. Det är inte roligt.* Lina tycker om att vara ute, men mamma vill inte att Lina ska gå ut själv när inte hon är hemma. Lina känner att hon skulle kunna klara sig själv på egen hand, men mamma är orolig för att någonting ska hända henne. Men grannarna runt omkring *dom är snälla* och Lina har aldrig blivit skrämd någon gång när hon varit ute. *Där bor dom gamla, dom är snälla. Vi gav dom blommor för vi hade för mycket blommor, då fick vi godis.* Ett lite mystiskt inslag i grannskapet utgörs av en gubbe

som vi möter på vår promenad tillsammans i området. *Han är jättekonstig med hunden hela tiden. När han är ute med den, kan han låta den göra en massa saker som egentligen inte hundarna får göra.* Ett spännande inslag som jag uppfattar att Lina önskar att det fanns mer av. Lina berättar också om en gemensamhetslokal som finns några hus bort. Där kan man ha fester och det är möjligt för barnen att gå dit och spela spel. På golvet finns ett stort schackbräde. Barnen kan själva gå dit på eftermiddagarna om de vill.

"Det var roligare förr" är ett genomgående tema i intervjun med Lina. *Nu när man är stor har man inte så mycket att göra,* säger hon. Det positiva som hon skrivit i uppsatsen, tar hon tillbaka i intervjun. *Det är inte roligt nu längre.* Hennes beskrivningar av bristen på möjligheter för utomhusaktiviteter illustrerar denna uppfattning. Hon visar mig en liten pulkabacke som var *jätterolig när jag var mindre.* När man var liten var det lätt att hitta spänning: *Vi har en sån rutschkana där borta, som är rätt så stor. Så gick jag uppför den. Min mamma stod där borta och snackade med nån.. så gick jag uppför den. Ja, och sen satte jag på mig den ena skidan och hade jag nästan fått på mig den andra skidan... så åkte jag ner.*

Lina leker ibland på en intilliggande lekplats med en yngre pojke. När vi besöker lekplatsen tillsammans demonstrerar hon hur hon brukar sitta på taket på lekhuset och förklarar att det är bra att repet i klätterställningen är sönder *för då är det mycket svårare att ta sig upp. Man har tröttnat på lekplatserna, dom är inte så roliga. Det skulle vara mer klätterställningar, höga. Dom kunde göra mer. Mer grejor skulle det finnas. Dom kunde komma med nya grejor.* Jag frågar Lina om hon skulle vilja bo någon annan stans. *Nej jag vill bo här, svarar hon. Eller hos min farmor för hon har så nära till skogen eller hos min mormor för hon har sjötomt.* Det är bättre att vara hos mormor för *då kan jag göra grejor som jag inte får göra. Sist jag var där gick jag barfota i gräset. Sen gick vi barfota på rutschkanan när det var kallt. Det är roligt att göra saker man inte får. Hos mormor kan man klättra mer på träd och klättra upp på taken och på lekplatserna kan man klättra upp på taken och leka "Fångarna på fortet".* Men att spela tennis är fortfarande roligt, det kan man göra på tennisplanen i närheten.

Linas problem är att hon inte har någon kompis alldeles i närheten, i det lilla grannskapet. Trots att hon utan några fysiska hinder kan cykla och gå till kompisar i andra delområden upplever hon det som att det är *jättelångt till kompisar.* Att miljön både kan upplevas och tas i anspråk på olika sätt beroende på sinnesstämningen och på om man är ensam eller med en kompis framgår av Linas beskrivning av skolvägen. *Jag går alltid samma väg till och från skolan varje dag. Det tar bara 2-3 minuter och gå till skolan. Men om jag har sällskap med nån kan det ta tio minuter. Jag har en lång väg, som jag går i zic-zac mellan husen. Den går jag när jag är på dåligt humör.* På den lite längre vägen kan det ibland kännas lite otäckt på vintern när det är mörkt, särskilt där träden växer över vägen.

Lina visar mig att det finns möjlighet att klättra i träd och bygga kojor i det lilla grannskapet. Det gjorde hon ofta förr, men har slutat. Det är inte så roligt längre. Men att leta efter nyckelpigor kan fortfarande vara kul: *ja, sen när det blir den 1 april letar vi efter nyckelpigor och allting sånt, det brukar vi göra.*

Jag brukar testa busiga grejor...

Mamma varnar Lina för miljön på Tallvägen och vill inte att Lina går dit: *Där bor dom flesta som kan va lite tuffa. Så var det på första maj, då var det nån som fick en spricka i huvet, några sexor hade smällt en flaska i huvet på en kille. Mamma vill inte att jag ska gå dit, det är mest invandrare som gör såna grejor.* Men Lina är inte rädd, hon har varit på dom flesta ställena. Hon har lärt känna området genom cykelturer tillsammans med mamma, men också genom utforskningar på egen hand. Hon har en positiv inställning till invandrare i synnerhet till klasskamraterna från andra länder. *Det är kul med klasskamrater från olika länder.* Ibland kan man t o m vara lite avundsjuk på dem *ja man kan ju önska att pappa kom från Finland, ja, eller Island eller nåt sånt där.*

Lina måste lämna det egna kvarteret när hon ska hälsa på sina kompisar, Johanna, Lotta och Malin. Viktiga platser är kiosken vid torget och stadsdelsbadet. Det är med badet som med mycket annat. Mamma vill inte att hon ska gå dit så ofta. Men badet är en av Linas favoritplatser. Hon beskriver att hon först inte kunde simma alls, men att hon nu håller på att ta ett simmärke som heter kandidaten. Badet är en viktig mötesplats där man kan leka och ha kul: *Vi hade såna ankor, jag satt i mitten och den som satt i mitten sjönk opp när dom andra sjönk ner.*

Ibland kan det vara roligt att gå till bygglekplatsen, att gå dit och se om det händer nåt, eller bara klappa grisarna. Den som ligger på andra sidan vägen är bäst. *Personalen bryr sig mer, gör mer.*

En favoritsysselsättning är att testa *busiga grejor, fast jag inte får. Ibland kan man gå och spissa på nån, så är det roligt ibland när dom upptäcker en. Leka detektiv utan att dom vet om det. Ja, sen brukar jag och mina kompisar... vi följde efter dom på nummer 15. Så följde vi efter dom så fick vi se på teater också...*

Samir

Samir skrev en kort uppsats med enbart negativa omdömen om gården och lekplatsen där.

Jag bor på Tallvägen i en lägenhet. Jag tycker att det är tråkigt. Utanför är en gård med lekplats. På lekplatsen finns en sandlåda, tre gungor och en rutchkana. Framför huset är det en gräsmatta. Det är tråkigt på lekplatsen, Jag leker nästan alltid inne hos min kompis. Mitt hus har tre våningar och är av gult tegel.

Uppsatsen har illustrerats med en teckning som föreställer huset där Samir bor. Samirs favoritplatser är badet och bygglekplatsen.

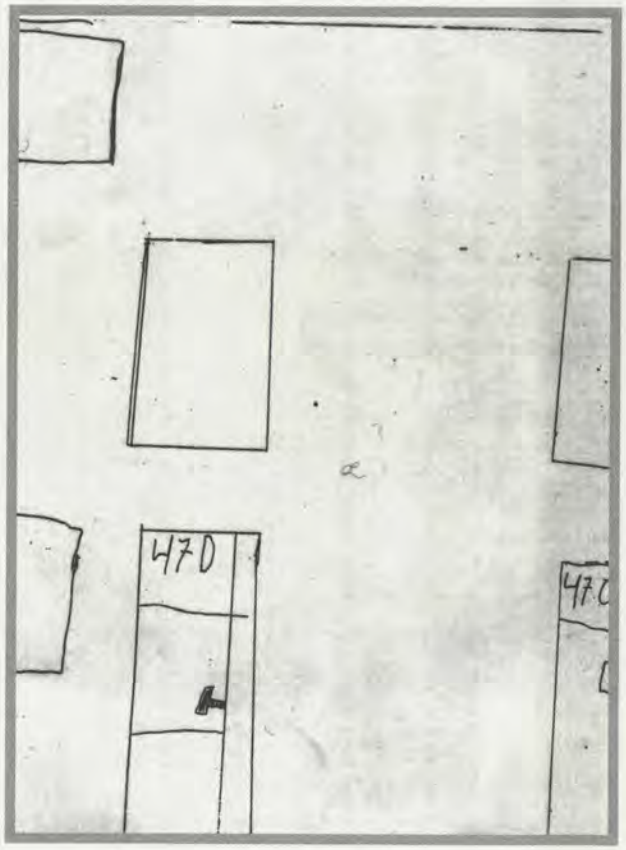

I Sverige kan man känna sig trygg...

Samir bor tillsammans med båda sina föräldrar och två äldre bröder i en fyrarumslägenhet i ett flerfamiljshus. Han kom till Sverige som flykting för ca 2 år sedan. Familjen bodde först i ett av de andra delområdena i stadsdelen och har bott i sin nuvarande bostad ca ett och ett halvt år. När jag frågar honom om hur det såg ut där han bodde i Irak och var han bodde vid ankomsten till Sverige vill han först inte gärna svara. *Åh, jag kommer inte ihåg.* Han byter snabbt samtalsämne när jag frågar lite närmre hur det såg ut där han bodde i Irak. Åh jag kommer inte ihåg. Han byter också snabbt samtalsämne när han svarar på min fråga om familjen kom direkt till Skåne eller om de bodde någon annanstans först. *Jo, jag tror det, det har jag glömt, jag vet inte det var längesen. Jag har inte varit på Konsum på länge utan jag går alltid till badet så det där, ICA.* Längre fram i intervjun ger Samir uttryck för att

han har hemska minnen från Irak, att han helst vill glömma, och att han känner sig trygg i Sverige. *Ja, här är det bättre, men jag tycker ändå om mitt land. Sverige mest, det är roligare.*

Samir tillbringar mycket tid inomhus, framförallt vintertid. Han tittar på TV och video och spelar dataspel tillsammans med en kompis. Han har en önskan om att bo i ett rum med många roliga saker. På sommaren brukar han måla och teckna tillsammans med bröderna. De brukar sitta på balkongen. Samir vill bli busschaufför när han blir stor och drömmer om att köpa en Volvobil.

Här finns ingenstans att klättra...

Samir gav i uppsatsen uttryck enbart för negativa uppfattningar, som han vidhöll i intervjun. Det är tråkigt på gården tycker han, det finns ingenting att göra. *Här är ingenting att göra, ingenstans att klättra. När vi bodde på Lindvägen fanns där träd som jag kunde klättra i. Här finns ingen klätterställning.* Men under vår promenad utomhus visar han mig plommonträden på gården och förklarar att de är ett betydelsefullt inslag i miljön. *Plommonen dom är jättegoda.* På en skolgård alldeles i närheten finns en klätterställning och en basketkorg och dit går Samir ganska ofta när han är utomhus.

Samir får inte åka till centrala staden själv, men har för övrigt inga regler och restriktioner för hur långt han får gå på egen hand. Ändå rör han sig inom ett ganska begränsat område utomhus. På hans karta markerade vi hans "springrunda" till centrum och in och ut på ett par gårdar på Tallvägen. *När jag är med mina kompisar, leker vi och springer långt iväg. Vi brukar springa till centrum. Vi stannar där och tar en liten paus. Man blir lite svettig.* Samir längtar efter att få cykeln, som han blivit lovad. *Det är roligt, då ska jag cykla. Jag ska cykla till stan och kanske köpa nånting. Det är roligt att ha en cykel.* Samir har en kompis som bor vid samma gård, ibland umgås han med sina bröder och ibland med en klass-kamrat som bor i villaområdet.

När vi talar om sommaren ger Samir plötsligt uttryck för en mycket positiv uppfattning och positiva upplevelser. *På sommaren är det jättekul. Man har mycket att göra. På Backarna brukar vi gå och grilla. Det är många människor där. Ja där finns kusiner, kompisar, grannar och det är jätteroligt. Vi brukar grilla fisk och kött. Och vi barn brukar spela fotboll och boll. Alltid tjejerna mot killarna.*

En som slår barn...

Samir har inte så mycket att säga om människorna i grannskapet, men han har hört talas om *en som slår barn. En som jag inte känner, som dom pratar om. Han slår bara barn, han är dum mot barn, säger dom.* Det är svårt att tolka om Samir uppfattar detta som ett skrämmande eller som ett spännande inslag i miljön. Han känner sig trygg i området och har inte blivit skrämd någon gång när han varit ute på egen hand.

Samir tycker om djur och spännande filmer med djur i. På bygglekplatsen finns grisar, som Samir tycker är gulliga. Han berättar om fåren som finns ute i en hage vid "byggen" på sommaren och som man kan mata på väg till skolan. Han berättar om ett tillfälle när det var karneval eller kulturdag i Backhaga: *dom hade en elefant, en riktig elefant.*

När vi talade om djur under intervjun kom vi in på ämnen som gav honom associationer till hemlandet. Han berättar livfullt om sina husdjur och promenader i parken. Säger att han tycker mycket om parker och muséer.

Ja det fanns många träd. En gång hade jag en liten anka en riktig anka, alltså jag hade tränat den så den går efter mig var jag går, den gjorde som jag sa, jag hade den i många år.

Jag höll på och träna den och när jag gick i parken tog jag med ankan så går han efter mig hela tiden. Så har jag också haft hönor som jag också brukade leka med. Jag tycker så mycket om sånа smådjur, ankor - en sån liten anka en gul - jag kommer ihåg. Jag hade också en höna som jag hade tränat, så brukade jag, den tyckte mycket om ris så gjorde den...

Ankor tycker mest om bröd. Först äter hon en sån liten bröd, sen dricker hon vatten... dricker vatten hela tiden. Jag tyckte det var roligt att leka med ankan. Jag hade också en duva. Den flög upp i taket och upp på lampan. Men ute finns det ingenting och göra i Irak, men inne är det roligt. Jag hade också en svart höna. När jag var åtta år eller sex när vi skulle släppa henne och springa efter henne.. varje gång vi släpper henne så ger vi henne mat.

På "byggen" finns kontakten med djuren som en viktig faktor som tycks svara mot Samirs kärlek till djur, som kommer fram i berättelsen från hemlandet och i beskrivningar av vilka TV-program han tycker om.

Även på badet finns meningserbjudanden och möjligheter att vara aktiv. *Jag har klarat kilometermärket, och nu är jag på 5-kilometersmärket. Vi brukar hoppa, dyka och slå volter under vattnet.*

Håkan

Jag trivs...

Håkans uppsats är lite längre än Linas och Samirs och han är också mera positiv i sin inställning till miljön i bostadsområdet.

Mitt bostadsområde

Hej! Jag bor i villa. Jag trivs här. Jag går mycket och badar på ett bad som heter Valfisken. Jag har två syskon, jag går i en bra skola. Mitt hus är gult och vi bor i indelade gårdar. Jag bor på Lillvägen 48. Det finns mycket ute och inne. Vi har nära till affär, bank, apotek och konditori, tandläkare m.m. Jag tränar basket. Det är roligt för jag har många kompisar. Det finns en massa roliga lekplatser, jag har också en trädgård. Jag går på en bra, men trist skola. Det trista med skolan är att det finns inget att göra. Det roliga med skolan är att jag har bra klasskamrater. Vi har plommonträd, äppelträd och päronträd i våran trädgård.

Som framgår av uppsatsen bor Håkan i villa tillsammans med båda sina föräldrar och syskon. Han har bott här sedan han var sex år, då familjen flyttade hit från en annan stadsdel i Lund. Han gör jämförelser mellan de båda stadsdelarna och konstaterar att det är bättre i Backhaga än där han bodde tidigare. *Det är roligt här. Här är mycket större och man kan cykla. Man upptäcker alltid nåt nytt.* Det bästa med området är att det är så stort. Det sämsta är att det finns så få barn att leka med förutom klasskamraterna. Här finns det mesta man kan önska sig. Håkans enda önskemål är en lite större trädgård. Hans favoritplatser är den egna datorn och stadsdelsbadet med "Kalles kiosk".

Datorn är bra och det är kul med egen trädgård...

Håkan har ritat sin dator hemma som en av sina favoritplatser. När han är inomhus tillbringar han en del tid ensam med att spela spel vid datorn. *Det är en bra plats att vara på när man har tråkigt.* Han visar mig datorn och demonstrerar sina färdigheter.

Vi har precis köpt en sån hårddisk på 42 megabite, så har vi inte kommit på hur man lägger in spelen och så. Det försöker jag klura ut. Jag är så pass duktig så jag kan lägga in spelen men jag kan inte få dom och fungera. Det går ju och spela ändå, men man måste stoppa i alla disketter och sånt och vissa spel har 4 disketter. Så jag hade ett hugospel det har jag kvar, men det fungerar inte. Det var på 8 disketter. Det är sönder nu. Jag brukar spela själv. Man kan ju välja om man ska vara en player eller två player och sånt. Till vissa spel går det bara att ha en player. Vissa spel - den första playern är jättelätt den med joystick, annars ska man ha mus eller nåt sånt, det är jättesvårt.

"Högspänning" och "Tecknade pärlor" hör till Håkans favoritprogram när han tittar på TV. Han förklarar att han inte tycker om att titta på vålds- och actionfilmer. *Nej det är inte roligt heller. Jag får inte lov och skulle inte vilja heller.* Han har uppfattningen att det kan vara negativt att se för mycket på den typer av filmer. Det har han sett på kompisars beteende.

Trädgården är en bra plats att leka på när man är hemma, tycker Håkan. Han visar mig stolt bärbuskar och träd. Han tycker det är positivt att kommundelskontoret ordnar med hämtning av trädgårdsavfall. *Nu hade vi sån tur, vi klippte våra träd, dom blommar nu och så visste vi inte hur vi skulle transportera alla tjocka*

och smala grenar till containern längre bort. Så skrev dom i kommundelstidningen att man bara behövde lägga alla kvistar ovanför trädgården. Så kom dom och hämtade det.

Men Håkan har mycket annat att göra än att spela dataspel, titta på TV och leka i trädgården. Han tränar basket i idrottshallen i centrala staden och är också med i scouterna. När jag frågar honom om han ändå hinner vara ute och leka med kompisar svarar han: *O ja, mycket, mycket.*

Håkan vill bli forskare när han blir stor och forska om dinosaurer.

Grannarna är snälla....

Håkan tycker mycket om att vara ute och tillbringar ganska mycket tid utomhus, men ofta lämnar han det lilla grannskapet och ger sig ut på upptäcktsfärder, inte sällan ensam på cykel. Han har ingen kompis vid den egna gården, men om man kryper igenom ett buskage kommer man till en av Håkans klasskamrater. Han känner flera av grannarna och tycker att *dom är snälla.* En gång när han glömt sin nyckel gick han in till grannen bredvid, som har en extranyckel. Men den hade trillat ner bakom kylskåpet så de kunde inte hitta den. *Men jag fick semlor därinne och så.* Håkan berättar om att det också kan hända mystiska saker i grannskapet.

H: *Det är en rätt märklig familj där. Jag vet inte vad dom heter, men det är två gamla par. Dom är ute och cyklar ibland och handlar och så kastar dom ut en massa såna små, små ben. Man kan hitta i sandlådan och så.*

I: *Kycklingben eller..?*

H: *Nej inte kycklingben, fågelben och sånt. Det kan se ut hur som helst. Ibland är dom böjda, jätteböjda. Ibland är dom alldeles raka och så.*

I: *Det låter lite mystiskt*

H: *Dom är helt konstiga. Man ser aldrig dom och sånt nästan. En gång hade dom ett litet barn i 2-årsåldern.*

I: *Det kan va lite mystiska saker här också*

H: *Ja*

I: *Är du intresserad av sånt, som kan va lite mystiskt?*

H: *Ja ibland försöker jag ta reda på*

I: *Försöker du va detektiv?*

H: *Ja*

I: *Lyckas du då?*

H: *Ibland*

Man måste ta en chans för att riskera sig ibland...

Håkan har en vidsträckt aktionsradie. Föräldrarna ger honom tillåtelse att vara ute ett par timmar om han talar om vart han ska. Han har inga andra restriktioner för hur långt han får lov att gå eller cykla. I årskurs 4 började han åka till stan på egen hand eller tillsammans med kompisar. Men säger samtidigt att *när man ska åka ner till stan och handla nånting, känner man sig inte heller riktigt trygg.* Hans cykelturer går i olika riktningar kors och tvärs över hela området. *Jag cyklar på lite gupp och sånt. Cyklar och hoppar lite på hopp och sånt, en backe man kör nerför och sånt.* Det kan hända att han hittar spännande saker. Han cyklar ibland till den gamla soptippen, som nu är övervuxen och fungerar som park och strövområde. Håkan har hittat rester från soptippen *gamla stolar och sånt.* Han har också hittat en lekplats långt borta och ett solur.

Under sina cykelturer i området gör han iakttagelser

av vad som sker bland ungdomar och vuxna och han har också gjort en del både lite skrämmande men samtidigt spännande erfarenheter. En gång blev han skrämd när han skulle gå hem till en kompis på kvällen.

Det var rätt mörkt för vi hade vatt här och kollat på Disney. Så kom vi på att jag kunde ju sova över hos honom så fick vi det och då var klockan åtta. Så gick vi hem härifrån halv nio, så gick vi vid skolan. Så satt några fullegubbar där och skrek "jävla småungar" och höll på och kastade ölburkar efter oss så vi blev jätterädda. Vi sprang därifrån.

Håkan känner också till en som heter Ove, som går i femman eller fyran. *Han brukar gå och elda på vår skola.* En gång när han och Mats cyklade förbi skolan såg de att det var alldeles rökfyllt i en korridor. *När röken hade försvunnit var där en massa tidningspapper.* Det var dock inte en så stor eldsvåda att de måste ringa efter brandkåren.

Han gör också iakttagelser av vad ungdomar har för sig. *Sen är det vissa gäng som går omkring. Så tar dom en sten och slår sönder en ruta, så springer dom. Så sumpar dom en cykel så springer dom lite till och sen eldar dom upp en container så springer dom lite till. Så går dom hem klockan 10 på kvällen. Föräldrarna bryr sig inte om nånting. Så är det mycket.*

Håkan menar att det kan vara lite otäckt på vissa ställen och om dom hotar och sånt blir man skakis. *Men jag cyklar på vissa ställen så upptäcker jag att det kan va lite otäckt och så vet jag att där kan va lite otäckt, det kan va lite dumma killar och sånt som är där.*

Men han beskriver också hur han ibland spionerar på ungdomsgängen för att få se vad som händer. *Ja, man måste klara av och ... man måste våga lite. Man måste ta chansen eller gömma sig nånstans i buskarna. Man måste ta en chans bara för att riskera sig ibland.* Men det beror på situationen. Ibland kan det vara klokt att sticka iväg eller undvika att bli inblandad. *Man sticker, man ska låta bli att ta efter. Om dom säger "kan du inte krossa den rutan så får du inte sticka". Man ska inte göra det ändå. Man gör det inte. Jag brukar cykla dit när jag ser nåt gäng. Det låter konstigt men det gör jag ibland. Man vill pröva och se, se om man ska bli anmäld till polisen.*

Håkan har också en uppfattning om att *det finns väldigt mycket tjuvar på Tallvägen.*

I: *Hur vet du det?*

H: *Ja, jag vet inte, det bara är det. Jag har fått höra det.*

I: *Av kompisar eller vuxna*

H: *Alla vet det, vuxna, mamma och pappa och sånt alla vet det. Jag fattar det inte. Det finns nästan bara tjuvar på Tallvägen. Så är det en som bor på Tallvägen som har motorcykel. Här på den gatan får man köra i 30 så kommer han här och kör i 100 varv efter varv och så.*

I: *Men du tycker det verkar lite otäckt där?*

H: *Ja, det är inte så otäckt där mitt på dan som..och man hör så när fröken frågar vad vi gjort i helgen, så vissa på Tallvägen säger att dom har blivit jagade av fullegubbar och sånt.*

I samtal med Håkan och hans kompis Joel får jag beskrivningar och berättelser om hur det är att palla sockerbetor, kasta lerbollar från kojan, skjuta med slangbella och ha blåsrörskrig.

Vi pallade sockerbetor...

Efter Eriks party så åkte vi så sprang vi , Erik och jag och några andra killar och Agnes till bondens åker och drog upp en massa sockerbetor och sånt till vår koja, så kom bonden då. Han var ju .. riktigt förbannad. Vi bara sprang. Ja det är jättespännande. Det är kul att palla grejor på en bondgård.

Vi slängde lerbollar på hjulen...

En gång så satte vi oss, jag , Erik och Sune i buskarna och gjorde såna lerbollar och slängde på bilar som körde förbi. Vi prickade bara hjulen. Det lät så häftigt "splash."

Slangbellor och blåsrörskrig...

Vi brukar ha slangbellor och blåsrörskrig och sånt och skjuta ärtor på varann. Sen gömmer vi oss bakom stenarna. Så har vi cyklopöga som skydd för ögonen. Så skjuter vi bara överallt.

Vi sitter ofta i den kojan där och kastar äpplen på såna som cyklar förbi. Dom är så bra för dom buskarna dom tappar aldrig löven, så man kan se ut men det går inte att se in. En gång så cykla en sån neger förbi, så kasta vi ett sånt äpple. Det var jag som kasta. Så vände han om på cykeln och skrek "akta er, jag ska döda er" (ha, ha).

Jag och Erik vi kasta äpplen på en barnvagn. Så kom vi ut då så hade hon gömt sig i buskarna mamman. Hon kom och fråga var jag bodde. Så sa jag var jag bodde då i lägenheterna där borta, i 35 C. Det finns inte. Så gick hon dit och kolla, det var så dumt (ha, ha).

Ja det är jättespännande, speciellt om dom jagar en. Det är kul och se om han är dum eller så. En gång kasta vi på en som sa "en gång till då jävlar". Sen kom han tillbaks, han hade varit och handlat på ICA. Så kom han tillbaks så kasta Joel igen så kom han in och börja leta (ha, ha). Ja så kasta jag på hans cykel så skrek han "en gång till, då jävlar" så kom han tillbaks och så kasta jag en gång till, så fick han på armen. Så slängde han bort cykeln och sprang in i buskarna och började leta.

Håkan ägnar sig mycket åt att iaktta människor och händelser i grannskapet. Han tycks uppleva en trygghet i att försöka kategorisera människor i "dumma" och "snälla". *Man vet om dom är dumma eller snälla, om dom kan göra hyss eller om dom är lugna.*

Håkan har också funderingar kring invandrarna i området. *Invandrare kommer ofta från Jugoslavien och ... där är det krig... så tror dom att det är likadant här, vilket det inte är... och då gör dom som i Bosnien och bryr sig inte om ifall dom krossar en ruta för det är ändå krig. Och så kanske kan dom göra det här också. Så har dom en massa krig i huvudet, så börjar dom skjuta lite och sånt. Det spelar ingen roll, bara dom är snälla. Dom skulle lägga av med det där, dom kan få sig en läxa. Dom flesta är rätt dumma. Om man ska kunna lita på någon måste man känna dom väldigt väl. Mycket väl och leka mycket med dom som med dom i klassen. Man känner liksom varann mycket.*

KONKLUSIONER

Några av de teman som återkommer i de här presenterade barnens vardag är: *tillhörighet/förankring, aktivitet, spänning, trygghet/otrygghet/rädsla, risktagande, handlingsfrihet/expansionsmöjligheter.* Ord som barnen själva ofta använder är *roligt och tråkigt.* Det finns dagar i barnens tillvaro som präglas av ensamhet och om vi så vill passivitet framför TV:n och dataspelet. Men det finns också dagar fyllda med äventyr, spänning, lek och umgänge med kompisar eller samvaro med vuxna.

Olika barn ser och utnyttjar förortens miljöerbjudanden på en mängd olika sätt. Deras kommunikation i och med närmiljön sker i ett komplicerat samspel mellan individuella, sociokulturella och fysiska faktorer. De olika individerna tacklar sina utvecklingsuppgifter på varierande sätt. Karaktäristiskt och gemensamt för Lina och Håkan är att de är trygga och förankrade i bostadsområdet. De känner miljön väl med alla dess brister och möjligheter. Deras nyfikenhet på tonårs- och vuxenvärlden är påfallande. Genom lekar, som går ut på att speja, spana och spionera, försöker de förstå vad som händer och få inblick i nya livssfärer. De söker spänningen och stimulansen framförallt i den sociala miljön, men Håkan finner också spänningsmoment och utmaningar i den fysiska miljön. Här finner inte Lina längre något meningsfullt och knappast Samir heller. Lina tillfredställer sitt behov av spänning i stor utsträckning genom TV och böcker. För Samir är denna utvecklingsuppgift inte lika påtaglig. Han har inte samma förankring i grannskapet som sina båda kamrater. Han tycks fortfarande hålla på med att orientera sig om vilka möjligheter

som erbjuds i bostadsområdet och hans utvecklingsuppgift består kanske främst i att etablera sig i en kamratgrupp och att finna trygghet och förankring. För honom är det en stor tillgång att kunna känna trygghet, att slippa vara rädd för kriget. Bygglekplatsen är viktig plats för honom. Genom djuren där tycks han ha funnit något viktigt - något som svarar mot ett psykologiskt behov med anknytning till hans erfaren-

heter från hemlandet. På badet får han utlopp för sin kompetenssträvan.

Förorten planerades utifrån ett funktionalistiskt stilideal. Med hänsyn till barnen fanns psykologen Stina Sandels och arkitekten Hans Wohlins forskningsresultat i planerarnas medvetande. Sandels forskning om barns trafikbeteende och Sandels och Wohlins gemensamma undersökningar om närmiljöns betydelse för små barn, var banbrytande på sin tid. Den kunskap, de ideal och den syn på barn som präglade 60- och 70-talens planering tar sig uttryck i Backhaga i de rymliga gårdarna, trafikseparering en, de olika typerna av lekplatser (närlekplatser och kvarterslekplatser) och de stora grönytorna. I det område som jag studerat finns en väl utbyggd närservice och det som en gång byggts upp för barnen t.ex. bygglekplatserna har ännu inte drabbats av ekonomiska nedskärningar. Allt detta är tillgångar sett ur 9-10-åringarnas perspektiv. För övrigt vill jag vara försiktig med att värdera miljön. De fysiska ramarna finns där fastlagda och bestående, men samtidigt sker hela tiden förändringar i den sociokulturella miljön. Och det är enligt min mening inte möjligt att värdera det ena frikopplat från det andra. Barns lärande sker både i relation till fysiska och sociokulturella miljöfaktorer.

I den fysiska miljön sker lärandet bl.a. genom lek och aktiviteter. Barnen utvidgar genom rörelser i det fysiska rummet sina kunskaper om vad som fungerar och inte fungerar, var det finns platser att gömma sig på när man leker dunkgömme, var man kan cykla och springa och röra sig utan trafikrisker, var det finns något roligt och meningsfullt att göra. Genom sinnesupplevelser som att plocka frukt och blommor, känna smak och dofter utvecklar de känslan för vad som är 'fult'och 'fint'. De tolkar budskapen som förmedlas genom arkitektur och landskapsarkitektur och lär sig utnyttja platser och miljöer som "talar" till barn. I den sociokulturella miljön sker lärandet bl.a. genom lek och samvaro med kamrater, att testa och ta risker, möten med 'snälla' och 'dumma', grannar, ungdomar, personal på badet, bygglekplatsen, biblioteket etc., och genom att lyssna, iaktta och spionera.

Den stora variationen i barns sätt att använda miljön, att se och anta olika menings- och miljöerbjudanden gör det svårt att entydigt säga vad som är barnens bästa. Däremot vill jag hävda vikten av att söka ytterligare kunskap genom barnen själva och att finna vägar för att ge barn inflytande över utformningen av den egna närmiljön. Med djupare kunskaper om barns uppfattningar och sätt att ta i anspråk miljön, kan vuxnas förgivettaganden om förortens negativa sidor nyanseras och innehållet i barns kultur omvärderas. Förorten har negativa inslag men också fysiska och sociala värden som är viktiga i barnens vardag.

På samma sätt som i relation till bostadsmiljön finns i vuxenvärlden farhågor om att barn slutat leka och att barns kultur är död. Min undersökning har visat att barns kultur lever - barn leker och umgås på ett sätt som vuxenvärlden önskar och som barn "alltid" gjort, om än i konkurrens med TV, video och datorer.

ATT KUNNA FLYGA

ATT KUNNA FLYGA
MELLAN MOLNEN
VORE ALLT BRA.
ATT SVÄVA OCH BARA SLAPPNA AV
VORE OCKSÅ BRA.
ATT LÄGGA SIG MELLAN MOLNEN
OCH BARA SJUNKA.
DET VORE ALLT BRA.
SÅ TÄNKER JAG I MIN DRÖM.

Marlene Lopes, 6B

ATT BO OCH VÄXA UPP PÅ ROSENGÅRD

Jag har växt upp på Rosengård. Jag skulle aldrig kunna flytta härifrån. Det finns så många olika kulturer här så man känner sig hemma. Ibland kan det vara svårt för vissa respekterar inte dom svarta, själv är jag en av dom svarta. Jag är mulatt, men jag känner mig som svart här på Rosengård. Det är lätt att förstå det svenska språket, men ibland är det lite invecklat. Hemma pratar jag både svenska och engelska, men mäst är det svenska. Vissa säger att det är ett "mixat" språk här på Rosengård, men när man är invandrare och kommer till Rosengård så märker man inte det. Jag är väldigt stort över att jag bor på Rosengård. Det snackas så mycket struntprat om Rosengård, men det är jättebra här. Jag känner mig trygg här, det gör jag. I och med att det bor så många olika "sorter" här så har man många kompisar och alla försvarar varandra. Dom flesta svenskar flyttar härifrån för att det snackas så mycket struntprat om området. Jag kommer nog att bo här när jag blir äldre, för det är jättebra att bo här. Många av mina kompisar är också svenska och dom trivs också jättebra här. I bland när någon säger jävla "neger" till mig så undrar jag om dem vet vad "neger" är och hur en "neger" ser ut. Jag är mulatt och kommer att förbli det och har någon problem med det så ska dom inte lösa det med mig. Det är inget fel med svarta, dom är också människor och ska bli behandlade som människor. När jag pratar med mina vänner så tänker inte dom på att jag är färgad. Rosengård är mitt liv och kommer förbli det, tills jag dör!

Rosengård är BÄST.

Hälsningar Mimmi klass 6 E på Rosengårdsskolan!

ROSENGÅRD

Hej! Jag är ny här. Jag vet inte hur det är att bo på Rosengård. Jag har flyttat hit för att jag har kusiner här i Rosengård.
När man börjar i skolan blir det lite svårt men nu är det bättre. Jag tycker att man skulle prata lite mera svenska men inte så mycket för att då glömmer man sitt eget språk. Därför tycker jag att man ska prata mera på sitt eget språk.
Jag har träffat en människa som kan perfekt svenska, perfekt engelska men han har glömt sitt eget språk. Om man inte pratar mixat språk då skulle man prata perfekt svenska och kanske engelska då skulle man kanske glöma sitt språk. Jag tror det finns inte det finns några faror här på Rosengård. Jag tycker att det skulle bo lite mera svenskar här. Kanske skulle det vara lite lungare här i skolan då. Jag vet inte hur det är att bo som vuxen. Därför att jag inte är vuxen. Men om jag skulle vara vuxen tror jag det skulle bli bra.
HEJ DÅ

Amel

ATT BO OCH VÄXA UPP PÅ ROSENGÅRD

Jag har bott i Rosengård i 1 år. När jag skulle flytta hit till Rosengård hade jag hört så mycket skitsnack om Rosengård och jag trodde att de jag hade hört var sant. Jag hade t.ex. hört att det finns mördare, våldtäktsmän, tjuvar, knarkare och att det finns många invandrare på Rosengård. Knarkare finns var som helst. Men folk tror att alla knarkare som bor i Malmö finns i Rosengård. Det finns många invandrare på Rosengård och det är bra man lär sig om flera kulturer än sit eget. Man känner sig trygg här på Rosengård. Det finns så många som pratar samma språk som jag och har samma kultur som jag, så man behöver inte vara rädd. Man känner sig som i sitt hemland. Inte precis men nästan. Det är många som flyttar från Rosengård, vara för

att alla säger så mycket struntprat om Rosengård. Och för att det finns så många invandrare. Jag har många kompisar här. Jag behöver aldrig känna mig ensam eller utanför. Jag har många kompisar från olika länder, men jag har också många svenska kompisar. Rosengård är toppen ifrån andra delar av Malmö. Om t.ex. nån som inte är svenska åker till ett där, det bara bor svenskar. Man går på gatan och alla stirrar på en. Dom tittar på hur man klär sig. Dom säger vad är det för stil? Han eller hon har verkligen problem. Men de är dom som har stora problem. Men här på Rosengård är det ingen som gör så. Här får alla se ut hur dom vill. Folk som bor här borde försvara Rosengård. Jag kanske ska gå kvar här som vuxen. Jag bryr mig inte om vad folk tycker om Rosengård, jag är ändå stolt över att bo på Rosengård och de kommer jag alltid.

Av: Amran 6 E

ATT BO OCH VÄXA UPP PÅ ROSENGÅRD

Jag flyttade till Rosengård när jag var 6 år gammal, alltså har jag bott här i 6 år, alltså hälften av mitt liv. Jag trivs här och tänker aldrig lämna mitt favoritområde "Rosengård". Ibland när vi t.ex. hälsar på några vänner i "Lindängen" brukar jag känna mig lite ensam eftersom det finns så få invandrare där. Jag brukar kalla sådana områden för "döda områden utan liv". Jag är stolt när jag t.ex. är på busshållplatsen och väntar på bussen då någon frågar var jag bor? Då berättar jag stolt att jag bor i "Rosengård"! Jag känner mig mycket trygg här i "Rosengård" brukar jag berätta för dem, då börjar de att fråga en massa t.ex. är du inte rädd, får du inga mardömmar och en massa fåniga saker. Ibland pratar jag svenska med mina föräldrar men med mina syskon brukar jag alltid prata svenska.

"En Rosengårdbo"
Zalera Elalaria klass 6 E
Rosengårdskolan i Malmö Sverige

MIN BERÄTTELSE OM ROSENGÅRD

ROSENGÅRD ÄR MITT LIV

Jag är född i Rosengård. När jag var ungefär fem år började jag dagis. Det var ganska roligt, jag fick många kompisar. Efter några år började jag i Annelunds förskola. Där fick jag kompisar som talade mitt hemspråk och andra kompisar. Jag lärde mig deras språk turkiska. Mina dagar gick som ett rinnande vatten. Efter ett år började jag i Annelundsskolan. Alla elever eller barn som gick i förskolan skulle till en och samma klass i Annelundsskolan. Våra lärare hette Elisabet och Lena. Åren gick så fort. Vi blev äldre och äldre. Vi slutade trean. Jag ville inte börja en ny skola som kallades Värnerydénskolan. Där fick jag nya lärare som hette Gunel och Catarina. När man fick lära känna dem så var de lika snälla som Elisabet och Lena. Värnerydénskolan var en mycket bra skola. Jag och sju kompisar till var skolpoliser på gatan utanför skolan på morgonen två gånger i veckan. Man kom upp i tonnåren och snart var det dags att gå till högstadiet. Jag skulle börja i sjuan snart men vilken skola det skulle bli visste jag inte. Många elever och lärare från högstadieskolor kom till vår skola och repesenterade sina skolor. Jag tyckte Rosengårdsskolan var en bra skola. Efter några veckor så var det sommarlov "äntligen". Jag badade nästan varje dag med mina kusiner och kompisar. Ibland brukade vi gå ut till vår egen gård, satt och solade oss och pratade för det mesta. Den sommaren gick så fort. Jag började i Rosengårdsskolan, träffade nya kompisar. Mina gamla kompisar började i andra skolor till exempel Agustenborg, Apelgård och Stenkula. Det var bara jag och en tjej från Värnerydénskolan som började i Rosengårdsskolan. Jag fick en lärarinna till klassförståndare som hette Eva Petrov. Min klass vara ganska stökig. Alla skrek i munnen på varandra på lektionerna. 7a var den värsta klassen i Rosengård. Men nu är den den bästa i Rosengårdsskolan. Snart så var det sommar igen. Vi åkte till semester med familjen. När vi kom tillbaks så hade jag en vecka kvar till skolan. Jag skulle börja i åttan nu med en ny lärare. Min gamla lärare fick jobb i Värnerydénskolan som högstadielärare till sjuorna. En ny tjej har flyttat till vår klass och fem har flyttat (ut) från vår klass. Snart är det jul, vi är lediga i ca tre veckor. Sen börjar ett nytt år 1997.

En anonym 8 a

ROSENGÅRD

Det är roligt att bo på Rosengård. Jag har bott på Rosengård ett halvt år. När jag flyttade hit såg det ut som ett flyktingläger. Jag har bott med svenskar sen jag var två år så det blev en överraskning för mig att bara bo med utlänningar (jag är själv utlänning), men man vänjer sig. När man har slutat skolan en vardag, ta t.ex. en fredag så ringer man till en kompis och bestämer när man ska träffas. När det är dags så går jag dit och ser inte bara den kompis utan fem, sex andra snälla. Alla är lika snälla. De håller hemligheter och är inte kaxiga och stödiga. Sedan går vi till något disco eller hem till någon av dem. De ringer till några killar som de eller vi känner så har vi fest hemma. Man har skitkul med alla kompisar särskilt dom som har rolig humor. De berättar roliga historier så att man skrattar som bara den. Vi hittar på lekar som alla leker. När klockan är vid midnatt så går jag hem. Jag öppnar dörren och får syn på mina föräldrar. De skriker och skäller om att varför jag är sen och var jag har varit. De blev rädda för min egen del, att t.ex. det skulle hända något på vägen hem eller bli misshandlad, kidnappning och sånt. Mina (och många andras) föräldrar har en annan religion så att vi måste ha oskulden kvar när vi gifter oss.

ROSENGÅRD!

Jag har bott på Rosengård sedan jag var liten. Jag bor i en lägenhet med mina föräldrar och mina småsyskon. I den trappan där jag bor finns det bara 3 barnfamiljer. Den ena barnfamiljen är vi och sen finns det 2 andra. Dem ena av andra är en turkisk familj den andra vet jag inte. Min mormor bor en liten bit ifrån mig. Jag har shyssta kompisar. Jag och mina kompisar vi går på stan och går på discon och mycket mer. På Rosengård finns det en del snygga killar. Till exempel min egen pojkvän och hans kompisar, jag vill inte nämna några namn. Ibland är det

tråkigt. Jag har råkat ut för en hel del saker, men jag vill inte tala om vad för saker. Det händer en del roliga saker, som att det finns discon och att man går på fester med kompisar. En del av mina kompisar och jag själv går på Rosengårdsskolan. Rosengårdsskolan är en bra skola. Man har shyssta kompisar, shyssta lärare, men det finns en del stökiga elever. Dom stökiga eleverna dom skriker och springer runt och bråkar. Lektioner är jättetråkiga som mattematiken och kemin och engelskan. Min klassföreståndare har jag i matte och fysik. Han är rätt så bra. Men han kan vara tråkig. Jag har två kompisar som jag umgås med i skolan. Det är Senada som precis har flyttat hit och Zana som jag har gått i samma klass med sedan sexan. Både Senada och Zana kan man berätta allt för. Dom säger ingenting till någon. Vi är högst 3-4 % svenskar. Själv är jag svensk. Jag tycker det är roligt att ha utlänska kompisar. Jag gick på VärnerRydén när jag gick i sexan. Sen i 7-an till nu då jag går i 8-an gick jag på Rosengårdsskolan.

Anonym 18/11 1996

HUR DET VAR ATT FLYTTA HIT!

Jag flyttade hit för 3 veckor sen från ett litet samhälle. Där var det tråkigt men jag hade många kompisar, både svenskar och invandrare. Det var roligt att träffa dom men man hade inget roligt ställe att träffas på än hemma hos någon. Jag ville flytta till en stad och slippa den tråkiga hålan. Det svåraste var att lämna mina kompisar. När min familj kom hit då fick vi hjälp av några från Bosnien. Det var väldigt snällt av dom att hjälpa oss. Vi lärde känna några personer från Bosnien och de var minst ett år äldre än jag. När jag gick ut såg jag aldrig några svenskar. Bara invandrare. Jag tyckte inte att det var tråkigt för att jag själv är invandrare. Jag kände mig mer hemma här i Rosengård än i det samhälle där jag bodde innan. I skolan vara det lätt att få kompisar. Alla här är vänliga och de vill lära känna andra personer. De är också hjälpsamma. Särskilt Linda och Zana som går i min klass. Nu vill jag bara att jag ska få några kompisar som bor nära mig så att jag kan träffa dom ofta. Här i Rosengård har man alltid någonstans att gå

med kompisarna. Kanske i någon affär eller på disco. Det är också bra. Här finna många trevliga människor som jag vill gärna lära känna och många snygga killar.

Senada

ROSENGÅRD

Rosengård är en plats med bråck men också en plats där nästan alla känner varandra. Det snackas mycke skit om Rosengård överallt i Malmö, mest från polisens sida. Polisen säger att Rosengård är en dålig plats att bo på och en massa annat som inte är sant, mest pratar dom om Rosengårdsskolan. I Rosengård finns en massa fridisaktiviteter, till exempel: fotboll, kungfu, handboll, brottning, fritidsgårdar osv. Jag har mycke bra kompisar jag kan prata med dom vad som helst berätta allt jag inte kan berätta hemma om mina hemligheter jag vet att jag kan lita på dom. Det finns också en kille som är cigenare honom kan man också lita på, det finns inte så många killar man kan lita på, han är mycke snäll alla som känner honom tycker om honom han är en av dom besta killarna på Rosengård. Det finns också andra killar på Rosengårdsskolan man kan lita på dom flesta killar och tjejer är snälla på Rosengårdsskolan. Mina tjejkompisar är jättesnälla dom bryr sig om mig och jag bryr mig mycke om dem. Vi ställer alltid upp för varandra pricis som dom flesta ungdomarna i Rosengård. Rosengårdsskolan är jätte bra skola med många möjligheter. Prices som alla skolor runt om i Rosengård. I alla skolor finns elever från hela världen. I Rosengård är nästan alla invandrare. Det är därför svenskar från Oxie och Limhamn är rädda att vara i Rosengård. Om Rosengård har mer än halva Sverige hört talas om. Till alla svenskar i Oxie och Limhamn var inte rädd att komma till Rosengård det är inte så farligt som ni tror. Och till alla i Sverige tro inte allt skit om Rosengård som ni hör eller läser. Rosengård är det besta platsen att bo i Malmö eller nån annanstans i Sverige, tycker jag. Bra men inte bra.

Anonym

RABI OCH ROSENGÅRD

När jag var 10 år gammal flyttade jag och min familj till Rosengård (RG). När vi flyttade till Rosengård kände jag nästan bara kompisar som kommer från samma land som jag (Palestina). Sen när jag gick med mina arabiska kompisar lärde jag känna andra från olika länder. Jag bodde i Örtagårdsområdet. Då var jag lugn. I skolan skötte jag mig fram till sexan. Med mina arabiska kompisar började jag på brottning. Vi bodde i Örtagårdsområdet i tre år, sen flyttade vi bakom Rosengårdsskolan. Nu 1996/97 har jag bott bakom skolan i ungefär ett och ett halvt år. När jag flyttade bakom skolan tränade jag nästan aldrig. Då började jag ofta att gå till Rosengårds fritidsgård (TOTTES). Där var alltid många folk.

En dag kom det en kille till mig och min kompis han frågade om vi kunde följa med honom till hans morfar för att hämta pengar. Då sa vi: "Nej vi är trötta." Då sa hand: "Snälla." Då sa vi: "Ja, ja då, men det skall gå fort." När vi gick var det en gubbe framför oss. Då såg man den här killen springa emot gubben. Då frågade jag killen var han var på väg. Han sa: "Titta" och sparkade ner den gamle gubben och tog hans plånbok. Där fanns inga pengar. Jag och min kompis sa: "Din idiot varför sparka du ner gubben?" Då sa han att han behövde pengar. Vi sa till honom att inte göra om det. "Nej, jag skall aldrig göra om det" svarade han.

Några dagar efteråt behövde jag en keps. Jag frågade killen om han hade en keps han ville sälja. Då sa han att han inte hade det. Sen sa han: "Vi slår ner en gubbe så får du en keps." Då gick jag med honom och vi slog ner en käring och inte gubbe och tog pengarna. Jag fick pengar till en keps. Men under tiden vi gjorde det var jag osäker. Jag gjorde det fast jag inte ville.

Sen fick den killen en lapp hem av polisen för att de skulle förhöra honom. Han sa till polisen att jag och min kompis hade varit med. Då fick jag en lapp hem för att förhöras. Jag erkände allt jag hade gjort. Efter förhören gick jag hem och satte mig med mina föräldrar och snackade. Då sa min pappa till mig: "Tänk om någon hade slått ner mig eller din mamma, hade du blivit glad då?" "Nej" sa jag. Han frågade mig varför jag gjorde det. Då sa jag att jag ville ha en keps. Han sa: "Om jag hade haft pengar så det hade räckt så hade du fått."

En vecka efter förhöret kom killen fram till mig och frågade om jag ville följa med honom till Rosengårds centrums parkering och slå sönder en ruta på en bil och ta radion och sälja den. Då sa jag till honom: "Nej jag har slutat med sånt." Han sa till mig: "Din djävla mes!" Då sa jag till honom: "Låt mig vara en mes om du tycker det. Ska du tvinga mig att följa med?" Sen slutade jag att gå med honom och gick med andra kompisar som inte har problem. När jag gick med dem så slutade jag upp med att göra problem. Jag började om från början.

Nu har jag börjat på brottning. Jag tränar tre dagar i veckan. Jag bor fortfarande bakom Rosengårdsskolan. Jag trivs inte där jag bor för att det är för smutsiga trappor. Dom kissar och kastar skräp. Det luktar över hela trappan. Men annars är det bra. Men min mamma tänker flytta tillbaka till Örtagårdsområdet. Nu går jag aldrig till RG "fritan" för jag vill inte riskera att hamna i problem eller bråk. När jag flyttade till RG var det mycket som förstördes, t ex rutor togs alltid sönder i RG-centrum och i alla skolor i Rosengård. De rånade mycket. Då kände jag ingen av dem som rånade eller slog sönder rutor. Sen polishuset kom till Rosengård så har de blivit lugnare. Vad jag vet så har alla tröttnat på att sitta inne i polishuset så det är därför de håller sig lugna. I stället för att dom slåss eller förstör grejer så har de flesta i Rosengård börjat med droger.

Rabi Elmugrabi

MIN FRAMTID

- EN FÖRE DETTA VÄRSTING

Jag hade tänkt att dra men vad fan skulle det hjälpa. Fått på käften så har man fått på käften. Vilket liv var fan har jag hamnat. Är detta vad ni kallar jorden. Inte för att jag hade tänkt beskriva mig själv men något måste ni ju få veta.

Jag är 131400 timmar gammal närmare 15 år. Coolt va!
Jag är född med ett jävla humör. Kanske för att jag är född i lejonet. Ett stort "Freek" är min lillasyster, blä! Två större bröder har min farsa också lyckats krångla till. Men dom är skit coola.
Nog om familjemedlemmarna. Men en glömd. Min morsa. STOPP. Det får vara nog med dom nu. Men det var tack vare dom som jag hade tänkt dra.
Dörrklockan ringde dags att tagga ut med polarna till stan. Ett gäng trogna polare, från..... Människorna. Dom vita och svarta samt gula på stan säger att dom känner igen oss på en kilometers avstånd. Klädda i Levis och Adidas kom vi gående på gågatan. Vi hade respekt och alla människor gick åt sidan man kände sig lika stor som jag känner mig när jag står svart och gul på fotbollsplanen och blickar upp på den ljsblå himmelen.
Men tänk så liten man är egentligen. Man kommer inte in någonstans, mer än när man blir inkastad i en sån där blå och vit bil där det står POLIS.
Jag som svensk men invandrare, svartskallar och blattar till polare, ja dom kallas så. Har jag hjälpt dig nu, från ett svarskalle ställe kommer jag.
Som ett svenskt problem barn på en blatteskola har jag ändå utan plugg lyckats banka till mig 3,6 i betyg. Men det är lugnt! Sommarlov nu så nian väntar på mig.

MER OM FAMILJEN

Skit i samhället där vi bor men värre i insidan av villan vi äger. Förra ägarna flyttade efter familjebråk. Det har vi också gjort men lyckats knyta samman igen. Men den senaste tiden har det varit på tapeten igen. Jag lovar att bråkandan sitter i väggarna.

Jag femton min bror arton dom där djävla tonen lägger stor last på min morsa och farsa. Det är bland annat det som gjort att min morsa och jag glidit ifrån varandra. Min farsa har också i tre veckor varit långt ifrån mig så långt att jag aldrig trodde jag skulle kunna förlåta honom. Efter att ha stuckit så som han gjorde och alla dumma saker han gjorde innan han stack. Så kom han tillbaka efter tre veckor. Efter tre skit jobbiga veckor hemma med mamma och lillasyster. Ja, hem kom han på en fredag. Vi åt min smörgåstårta jag gjort på min prao plats. Jag och min lilla syster fick varsin björn med ett litet kort till. På kortet var där en nalle som sa: Tre ord som betyder så mycket: Jag älskar Dig! Pappa.

Nu har jag en farsa igen. För i alla fall under dom tre veckorna han var borta var dom två skit jobbiga. Jag var så jävla rädd för honom. HAN, ja min pappa var han inte då.

Ni kanske har fattat. Det var av min farsa jag fick på käften. Det har jag fått för och varit förtjänt av det. Det har varit en örfil eller något men denna gången fick jag..... Skit i det jag kunde i alla fall inte gå och träna. Nå vad gick det tre dagar sen var det klippt igen. Tisdag natt vilken natt inget att komma ihåg men ändå kommer att minnas. Lördag flyttade mamma. Onsdag tog min brosa studenten. Torsdag var det skolavslutning.

Tiden min mamma var borta var den bästa tiden på länge. Men det gick två veckor sen flyttade hon hem igen. Ärligt talat trodde jag inte ett dugg på det men gav och halva vägen det har nu varit "bra" till och från i två veckor. I mellan åt har jag retat mig till tusen på henne men jag har hållit mig i skinnet och exploderat när igen annan såg på.

Att jag kan känna saker på mig det är sant. Redan för ett halvt år sedan började jag skriva om våra problem.

Mamma jag är ledsen
En ledsam da' är aldrig bra.
Det är inte lönt att bråka,
för varje minut man bråkar
förlorar man dom sextio sekunderna
av den glädje man kunde haft.
Gråta måste man men det kunde
varit glädje tårar.
Varför ska man alltid bli så blöt
av något som gör så ont.

Jag har skrivit dikter så jag kunnat göra en bok tjockare än Koranen. Jag har skrivit så många dikter att hela Sveriges befolkning skulle kunna torka sig i häcken med dom. Men inte en enda människa mer än min pojkvän har fått läsa dom.

Mina ögon
Mina ögon har tindrat
Mina läppar har lett
men gråten i mitt
hjärta har ingen sett.

Nu när jag tänker tillbaka så ångrar jag mig skit mycket, varför har jag bränt alla min dikter. Dom som kunde varit ett minne. Inte för att jag vill komma i håg allt tråkigt som hänt. Men tyvärr, en del saker har satt så djupa spår att jag aldrig kommer att glömma det. Det handlar då om familjen. Att kunna ÄLSKA, GLÖMMA OCH FÖRLÅTA. Det kan vara skit jobbigt men jag har i alla fall lagt locket på och försöker för varje dag sen på morgondagen och göra den bättre än gårdagen.

MER OM KOMPISAR

Vadå kompis. Polare vill jag kalla dom. Kompis är en klasskompis eller nått liknande. En polare är en sådan man pratar med varenda dag. En sådan polare man inte kan vara utan. Jag har en del sådana polare som jag alltid är med. Vi drar och badar på sommaren åker skridskor på vintern. Spelar fotboll. Taggar på disko. Vi gör allt, vi har det skit ballt.
För utom polare och kompisar jag min pojkvän som jag älskar till tusen. Vi har bråkat och vi har varit som katt och råtta men vi älskar varandra ändå.

Ett par!
Ett par ska kunna gråta tillsammans.
Kunna dela glädje och sorg med varandra.
Kunna skratta ihop.
Kunna bråka i ena sekunden och säga att
man hatar varandra.
Men i nästa sekund måste man kunna hålla om
varandra och säga att man älskar varandra.
Detta har vi gjort och vi älskar fortfarande varandra.

Vi har varit tillsammans i 10 månader nu.

Både svenska och utländska polare är bra. Min pojkvän är invandrare men vi älskar varandra ändå. Livsglädjen hänger ändå inte på färgen.

BARNDOMENS TID

Jag blickar tillbaka på barndomens tid. Välkommen till världen sa min morsa när jag gled ut. Men inte fan visste jag att det var på .....jag skulle växa upp.
Redan som treåring var jag ute på gården med brorsan. Sprang omkring i Adidas jympadojor och var skit cool. Stackars invandraren på gården, ja där bodde bara en invandrar familj. Min morfar bodde på samma gård, kutta upp till honom i bland.
Som fyraåring blev jag stora syster. Vi packade och drog. Vi har nu bott i villan sedan dess. När vi stack, stack också dom andra svenskarna på gården. Kommer du till gården idag så finns det inte en enda svensk kvar.
I ett villa område som vårt så lär man fort känna grannarna. Runt en hel park bor där bara turkar. En gata med tio hus bor där bara Jugoslaver. Men även om där bor många invandrare så är det alltid lugnt och fridfullt där. Jugoslaverna är sådana som bott här sedan länge. Men runt skolan bland alla grå betonghus, smutsiga och äckliga, luktar gör där också. Det är där dom bor. Dom invandrare som kommit hit nu från dom kalla krigen världen över. Ingen svenska kan dom och inga jobb får dom.

MER OM SKOLAN

Med alla kompisar i skolan trivs man bra. En skola med 2 % svenskar är inte lätt. Alla vill vara lika coola som alla. Adidas är modet på skolan. Lite töntigt när "alla" kommer klädda på samma sätt. Men alla är inte lika dom andra det finns dom som går omkring i UFF-kläder. Man ser skillnad på rika och fattiga.

SOMMARLOVET KOM!

Just nu sitter jag här i personal rummet på min arbetsplats. Det är måndag och jag har en vecka kvar att jobba. Just nu funderar jag på:

Ett liv utan TRO, HOPP OCH KÄRLEK
lever man då?

Ingen har svaret
Gud hör inte frågan
men jag vill ha ett svar!

Orden TRO, HOPP OCH KÄRLEK
har stor betydelse för mig lika så
ÄLSKA, GLÖMMA OCH FÖRLÅTA.

Nu har det gått en mycket lång tid sen detta skrevs det var nämligen ett urklipp från min bok jag skrev när jag var 15 år.

Idag sitter jag här och är jävligt stolt över mig själv. Att växa upp på ett sånt jobbigt ställe och med dom kompisar jag umgicks med är jag glad att jag inte redan vore död. För när jag var femton var jag nära att trampa fel. Så fel att det skulle ha drabbat både kropp och själ, familj och släkt och allra mest skulle det ha drabbat mig själv. Jag hade sån tur att jag blev kär och helt galen. Den killen som jag verkligen föll pladask för var just drömkillen i mitt liv. När vi började umgås och lära känna varandra såg han i vilka gäng jag gick och vilka spår jag följde och det var han som drog mig ur hela skiten.

Många av mina bästa kompisar drog ner varandra i skiten. Jag har träffat många av kompisarna i dag. – En del har verkligen klarat sig bra och bildat familj. En annan del kommer aldrig att

komma ur skiten. Dom är galna och åker bara in och ut på kåken hela tiden. Jag måste nu avslöja för er var jag är uppvuxen och var jag bor det är på *R O S E N G Å R D*
jag har börjat mitt liv och förhoppningsvis kommer att avsluta det.
Mina dagar just nu går åt att tänka på min lilla individ inuti mig. Jag och min pojkvän är förlovade och skall ha barn nu till sommaren när jag fyller 25.
Efter att allt det är avklarat skall jag väl fortsätta spela fotboll och jobba. Jag jobbar nu på Mc Donalds men efter mammaledigheten skall jag söka jobb på H&M eller i någon leksaks-affär. Jag älskar att ha kontakt med människor. Och jag älskar barn. Helst små barn.

En före detta värsting

GÅRDSTEN ÄR GRYMT.

DET STÅR NÅGRA POJKAR OCH BRÅKAR.
DE SPRINGER OCH GÖR SÖNDER,
DE RETAS, DE ÄR SÅ GRYMMA.
JAG STÅR DÄR OCH TITTAR EN STUND,
SEN GÅR JAG TILL SKOGEN.
SÄTTER MIG PÅ EN STEN,
LYSSNAR PÅ FÅGLARNA.
JAG SÄGER: GÅRDSTEN ÄR BRA ÄNDÅ!

Jurenal Coceres, 6B

HEJ, DET ÄR VI SOM BOR I GÅRDSTEN

Rapport från en lågstadieklass och en mellanstadieklass i Gårdsten
av Marianne Ohlander

MARLENES BERÄTTELSE

Hej jag är en tjej som föddes 1984 alltså är jag 12 år.

Jag heter Marlene och har bott här i Gårdsten i 8 år. Det är nog för jag gillar Gårdsten så mycket.

Jag föddes i ett ställe som heter Sauvinsent i mitt hemland Cap Verde. Cap Verde är ett par öar som ligger nära Canarieöarna.

Cap Verde är ett väldigt fattigt land.

På Cap Verde bode vi i ett stenbyggt hus. Jag min mamma Edelmina min pappa Tony och min bror Viktor och vår hund. Det var en svart hund som var vit under hakan. Den var oftast ute på våran terras. Jag brukade klappa den och leka med den.

När jag var bara några månader så skildes min mamma och min pappa.

Min mamma flyttade till Sverige, när jag var 3 år. Jag blev väldigt ledsen då. Några månader senare flyttade min pappa också men till U.S.A. Då blev jag ännu mer ledsen för att jag hade inga föreldrar nära mig över huvudtaget.

Men jag hade min storebror Viktor. Men vi fick inte bo i samma hus utan min bror fick bo hos min mammas bror.

När jag var fyra och ett halvt år så åkte jag och min bror till Sverige. Min mamma hade flyttat hit till Gårdsten till Saffransgatan.

I början när jag flyttade till Gårdsten hade jag inga vänner. Inte förrän jag började på dagis fick jag vänner. Jag minns fösta gånger min mamma skulle lämna mig på dagis för hon skulle jobba. Jag började gråta och ville inte att hon skulle lämna mig. När hon gick så fortsate jag att gråta. Jag ville inte äta för jag tyckte maten var usel. Och när vi skulle gå ut och leka så satt jag oftast för mig själv. Men sedan började de fråga mig om jag ville leka med dem. Jag förstod ju inte så bra svenska och jag kunde inte heller prata så bra men vi kom överens väldigt bra.

Tiden gick och jag blev bättre och bättre på svenska och jag fick mer och mer kompisar.

Den bästa kompisen jag fick var en flicka som hette Charlotte. Vi är fortfarande bästisar.

En dag då jag var hemma hos henne kom min mamma. Hon var väldigt stressad för jag hade glömt att jag skulle börja skolan. Som tur var hade inte alla kommit. När jag kom in i klassrummet så kom det fram en kvinna som visade mig var jag skulle sitta. Hon sa att hon hette Katarina och skulle bli min fröken. Jag satte mig ner och var väldigt nervös. Eftersom åren gick lärde jag mig mer och mer. Jag lärde mig skriva, läsa och räkna. Allt tack vare Katarina.

Så beskriver en tolvårig flicka sina minnen från de första åren i hemlandet och hur det kändes att flytta till Sverige och möta och inlemmas i den nya hembygden, Gårdsten.

UPPDRAGET

I slutet av våren tog Storstadskommittén kontakt med projektet "Framtidens Gårdsten" i Göteborg för att höra om vi ville medverka med ett kapitel i kommitténs delbetänkande om *barns och ungdomars uppväxtvillkor i storstädernas utsatta bostadsområden.* Betänkandet skulle presenteras dels i ett traditionellt betänkande, dels i en antologi, där barnen själva har ordet. Till skillnad från tidigare eländesrapporter från dessa bostadsområden ville man i denna utredning ha en positiv ansats. Man ville synliggöra *styrkan, möjligheterna och resurserna* som finns hos alla dessa unga människor, genom att beskriva barnens och ungdomarnas liv i nuet, men också visa upp deras drömmar och visioner.

Vårt uppdrag blev att göra ett skolreportage till antologidelen. Vi skulle välja ut en lågstadieklass (åk 3) och en mellanstadieklass (åk 6) i Gårdsten som skulle jobba med två teman: "Mitt liv i Gårdsten" och "Mina drömmar om framtiden". Det var meningen att barnen skulle presentera sina "berättelser" i den form som passade var och en bäst - uppsatser, dikter, teckningar, foton etc - och att vi sedan skulle binda samman barnens material med kommentarer och sammanfattningar.

"Framtidens Gårdsten" och Gunnareds stadsdelsförvaltning har bidragit till finansieringen av projektet.

GÅRDSTEN

Gårdsten är en stadsdel i nordöstra Göteborg som tillkom i början av 1970-talet och där det bor ca 6.400 människor. Invånarna i Gårdsten kommer från många ställen i världen. 75% av befolkningen är invandrare eller har invandrarbakgrund och det bor ovanligt mycket barn och ungdomar i området. De flesta hushållen bor i hyreslägenheter, som ägs av allmännyttan. En mindre andel bor i bostadsrätter i lägenheter (Saffrans- och Timjansgatan) eller radhus, eller i privatägda radhus (Malörts- och Pimpinellagatan).

Bebyggelsen i Gårdsten ligger på två bergskammar med en dal emellan. I västra Gårdsten är husen placerade runt stora gårdar (Peppar- och Kanelgatan) och i östra Gårdsten ligger de på varsin sida om en kilometerlång gågata (Muskot- och Salviagatan). I väster finns dels höga loftgångshus, dels låga hus med tillhörande lägenhetsträdgårdar. I öster ligger det höghus på ena sidan gatan och låghus på den andra. Lekplatser finns både på gårdarna i väster och på flera ställen på den långa gatan i öster.

Dalen var ursprungligen en välskött naturpark med fotbolls- och tennisplan, ett par lekplatser och en större parklek - Vitpepparn - som hade djurhållning och ett café. Numera är Dalen tämligen förvildad och all verksamhet på Vitpepparn är nedlagd. Gårdstens tre skolor är placerade i Dalen.

BARNEN

Två klasser - åk 3 i Långmosseskolan och åk 6 i Gårdstensskolan - har bidragit med material till detta avsnitt. Klasserna har arbetat på flera sätt med sina två teman. De har gjort stadspromenader, tittat på diabil-

der, diskuterat, skrivit uppsatser och ritat. Sexorna har dessutom svarat på en enkät om vad de gör på fritiden.

I den undersökta trean går 24 barn. Ett av dem har svenska föräldrar, tre har en svensk och en utländsk förälder och resten är invandrare från sammanlagt 11 länder. Alla utom tre lever med båda sina föräldrar och i drygt två tredjedelar av familjerna har minst en förälder arbete. De flesta har bott länge i Gårdsten. Alla pratar hjälplig svenska, men de har svårt att uttrycka sig i skrift.

I sexan går 19 elever. sex är helsvenskar, en har en svensk och en utländsk förälder och resten är invandrare från 13 länder. Två tredjedelar lever med båda sina föräldrar och i knappt två tredjedelar av familjerna är det minst en person som har arbete. Lika många har även gått i samma klass under hela sin skolgång. De flesta behärskar svenska språket relativt bra. Den här klassen är ovanlig i Gårdsten, dels för att där går så många svenska barn, dels för att den varit samlad under alla år. Dessa barn har alltså bott länge i området, det är bara ett fåtal som flyttat eller tillkommit. Ovanligt många bor också i radhusområdet på Malörtsgatan.

Vi har alltså låtit 43 barn berätta om sin verklighet, sina liv, i Gårdsten. Vi är medvetna om att man inte utan förbehåll kan generalisera utifrån detta lilla material, och det är inte heller meningen. Men varje barns erfarenhet är en verklighet, och den är sann.

Vi börjar med att låta ett par av barnen beskriva sin levnadshistoria. Berättelserna är ej redigerade vad gäller stavning och språk. Vi hade ursprungligen tänkt ändra alla namn och vissa fakta för att skydda barnens integritet, men klassläraren i åk 6 menade att hennes elever skulle bli mycket besvikna om deras berättelser förvanskades, och hon tog på sig ansvaret för detta.

MAGNUS BERÄTTELSE

Magnus är en svensk pojke på 12 år som har bott hela sitt liv i Gårdsten.

Den 4 mars år 1984 föddes jag på Östra sjukhuset. Jag fick heta Magnus och bodde på Malörtsgatan, där bor jag än idag. Jag har en bror som heter Niklas, och min mamma och pappa heter Carin och Jan-Erik.

När jag var 5 år började jag på kyrkans förskola. Jag hade många kompisar i förskolan som går i vår klass nu. Efter förskolan började jag på Långmosseskolan det var en 1-6 skola. När jag började i trean så blev Långmosse en 1-3 skola i stället.

Nästa år så började jag på en annan skola som heter Gårdstensskolan, det var samma elever samma lärare som vi hade haft sedan ettan. —-

När jag gick i ettan tyckte jag att skolgården var stor men jag hade många kompisar. Det var många i min klass som gick i förskolan t.ex. Kolja, Olof, Andres och Elin. De går i min klass fortfarande.

Gårdstenskolan är en bra skola det finns basketplan, fotbollsplan och jag känner många.

Jag gillar Malörtsgatan det är inte så skräpigt. Det är sällan bråk. Jag skulle aldrig vilja flytta.

På fritiden går jag mest med mina kompisar och pratar. Nu går jag i 6:an på Gårdstensskolan och är störst på mellanstadiet.

Jag har en sommarstuga i Dalsland.

På Malörtsgatan har vi snälla grannar och vi känner de flesta.

ASTRITS BERÄTTELSE

Astrit är kosovo-alban. Han är 12 år och har bott större delen av sitt liv i Gårdsten.

Jag föddes i Kosovo i huvudstaden Pristina. Jag bodde där i 6 mån sedan flyttade vår familj till Sverige eftersom där var det lugnt, och vi hade släktingar där.
Det tog oss 3 år att få uppehållstillstånd.
Men innan dess så tänkte vi (vår familj) på att flytta till Canada eller Nya Zeland för att det tog så lång tid att få uppehållstillstånd. Men så fick vi uppehållstillstånd.
Vi stannade i Angered.
Vi flyttade till Peppargatan och bodde där i åtta år sedan flyttade vi till Malörtsgatan och där bor vi fortfarande.
När jag var 7 år började jag i första klass. Det var pirrigt. Jag träffade nya kompisar.
De bor på Malörtsgatan fortfarande.
Nästan allihopa går kvar i vår klass.
När jag fyllde 9 år fick jag min första cykel med växlar. Det var tre växlar på den.
Det var då vi flyttade till Malörtsgatan.Det är roligt på Malörtsgatan.
På Malörtsgatan är det radhus. Alla känner alla.
Det brukar vara städdagar en gång på våren och en gång på hösten. Efteråt får man hur mycket mackor och saft man vill.
Om jag hade flyttat hade jag blivit ledsen. För jag har haft mina kompisar i 6 år.
Men det är bra att bo i Gårdsten alla är snälla.
Vi har haft samma lärare i 6 år.
Hon är jättesnäll.

MANSOORS BERÄTTELSE

Mansoor är en tolvårig pojke som kommer från Laos.

För 12 år sedan föddes en busig och gullig liten pojke i Laos. Han föddes den 21 september 1984. Han blev döpt till Mansoor Phanivong. Jag har bott med min mormor hittills bara för att min mamma och pappa har lämnat mig när jag föddes. När vi skulle åka till Sverige kom jag ihåg att jag somnade i en vagn där man lägger väskor.

Först bodde jag i Bispgården i Jämtland och sen i Göteborg. Jag gillar att spela fotboll och går i Gunnilse IS. Det är ett ganska bra fotbollslag.

När jag flyttade till Gårdsten var det en ren och bra miljö här och ingen bråkade. Men nu har Gårdsten blivit tvärt om. Det tycker jag i alla fall. Bara för att det är många invandrare barn och vuxna. Jag är muslim och går i Gårdstenskola. Jag äter vegetarisk mat. Ibland är det god mat och ibland är det inte god mat i bamba. Jag tycker att invandrabarnen skräpar ner för mycket.

På fritiden spelar jag fotboll, leker med mina kompisar och springer. Jag gillar att äta godis. Annars gör jag mina läxor. Hemma leker jag med min kusin eller så städar jag mitt rum. Jag brukar också läsa i mina gamla böcker. Jag gillar också att baka kakor och paj. Mormor säger att hon gillar mina kakor och paj. Jag blir glad när hon säger så.

Uppsatserna på föregående sidor är berättelser som i olika varianter skulle kunna beskriva många gårdstensbarns levnadshistoria. De svenska barnen beskriver en självklar trygghet i hemlandets kända kultur, medan många invandrarbarn ger uttryck för den osäkerhet de upplevt i mötet med det nya landet. Vi anar också smärtsamma erfarenheter av uppbrott från familj, släktingar, vänner, från allt som är känt och vant. Vi läser om flytten från ett krigshärjat eller fattigt hemland, framkomsten till Sverige med år av väntan och oro innan det slutliga beskedet kommer - man får stanna. Sverige har blivit det nya hemlandet, Gårdsten den nya hembygden.

Men trots stora olikheter mellan de svenska, svenskfödda och invandrarbarnen vad gäller deras bakgrund - uppväxt, kultur, religion, språk - så har barnen i Gårdsten förvånansvärt likartade tankar och värderingar när det gäller vad som är bra och dåligt i boendemiljön.

Vi ska nu ställa några frågor till eleverna i de båda klasserna och låta dem ge sin syn på vilka värden som är viktigast i bostadsområdet och sedan resonera lite kring detta.

MITT GÅRDSTEN

Var i Gårdsten tycker du bäst om att vara?
Sammanlagt har 35 elever (av 43 i båda klasserna) skrivit om detta. 18 av dem som svarat tycker att radhusområdet vid Malörtsgatan eller delar av det är den bästa platsen i Gårdsten. Viktigast för de allra flesta är *kompisarna* (28), och där man tycker bäst om vara, där finns också nästan alltid kompisarna. De värden man uppskattar bäst är att det är *rent och fint,* (10 - Malörtsgatan) att det är *lugnt* (10) och att där finns fin natur (6). Att det finns bra *lekmöjligheter* eller går att utöva sport är också viktigt, särskilt för de yngre barnen (8+3).

SÅ HÄR TYCKER MAN I ÅK 3:

"Jag tycker om Peppargatan för jag har ett träd som jag gilar och en kompis som heter Sivan. Hon är jätte snäl och jag käner nästan alla."

"Jag tycker att Malörtsgatan är bra för att det är en stor gort (gård), för att man kan cykla och man kan oka pulka det är en stor backe, man åker fort man kan leka snödbålskrik."

"Jag tycker om muskot bra fat den är fint. Jag har kampser som heter tara kani och min moster lan."

"Hej jag tycker att Malörtsg. är bra för att det är fint och rent de kastar inte paper, plast och plastmugar och Saffrans är inte heler så dum faktist darför att jag bor där och mina kompisar bor där också."

"Jag tycker om Kanelgatan för att jag har en kopis där hon är snäl hon har en liten syster hon är so söt. Jag vill bo till Kanelgatan."

"I malörtsgatan är det bra därför att det är fin natur och många kommpisar som bor där och rent luft och många träd."

"Jag tuker att det är bra på men gård för att där bår mena kapisar och mina kusiner och för att det är fint där. Jag bor på timijan."

"Jag tycker att Malörts är fint för att det är snälla människor där och det för att allihopa är snälla och i husen så är det två våningar upp."

OCH SÅ HÄR SVARAR BARNEN I ÅK 6:

"Jag tycker om att vara på Malörtsgatan på en liten lekpark med gungor, trähus man kan leka i. Där brukar jag prata med kompisar och gunga, leka jage och lite andra lekar.

Det är så lungt där och fint där."

"Det är ett ställe som vi kallar "china". Det är en park med sand nästan överallt. Det finns lite klätterställningar där, som man kan sitta på. Jag brukar sitta och prata med mina kompisar där. Jag tycker om att vara där för att det är ett fint ställe. Man kan bara sitta där och lata sig."

"Jag tycker att det bästa stället i Gårdsten är ett berg ovanför Saffransgatans busshållplats. Jag gillar att sitta där med mina två bästisar för man kan se när bussen komer eller när bilar åker för bi och så kan man se vilka människor som går för bi eller vilka som sitter vid busshållplatsen. Och en annan sak är att ingen går upp dit så det är väldigt lugnt."

"Jag tycker om att var lite överallt, men jag tycker det är finast på Malörtsgatan. Jag brukar inte vara där så mycket men när jag är där så är jag med mina klasskamrater. Jag tycker om att vara där för att det är fin natur och fina hus och snällt folk."

"På min gård i Muskotgatan trivdes jag jättemycket för att alla kände alla och alla var snälla och trevliga mot varandra t.ex. så brukar grannarna sitta på bänken utanför tvättstugan och dricka kaffe och prata tillsammans och jag tycker det är trevligt när man trivs tillsammans i stället för att bråka."

"Jag tycker om att vara på flera olika ställen beroende på vilket humör jag är på. Ibland tycker jag om att vara på Malörtsgatan, Muskotgatan eller Saffrans gatan. Ofta brukar jag cykla där, men ibland vill jag bara promenera. Jag vet inte riktigt varför jag tycker om att var på de platserna, men jag känner mig hemma där!"

"Jag tycker om att vara där vid Vitpepparen. Många gånger brukar jag cykla där vid Vitpepparen. Jag tycker det är mycket roligt där för att det är tyst och stort och vackert."

Var i Gårdsten tycker du inte om att vara?
32 av 43 har svarat. Salviagatan, som är en del av den långa gågatan i östra Gårdsten, får flest negativa omdömen. Det handlar främst om att där finns för mycket barn, det är bråkigt och otryggt och skräpigt. Men också andra delar av Gårdsten får liknande kritik, liksom Dalen och området kring Vitpepparn.

Otrygghet (bråk, farligheter, taskiga kompisar, rasister, fyllegubbar, även mörkrädsla), att det är *fult och skräpigt* eller att det *inte finns* några *kompisar* är de fakto-

Det är rolekt
på men kord på
timjanskatan för
att det fens masa
barn där.

rer som ständigt återkommer i barnens negativa omdömen om de platser de inte tycker om. Och otrygghet i olika former nämns mest.

ARGUMENT FRÅN BARNEN I ÅK 3:

"Jag tycker att salvia är dåligt för att det är tonvis med soppor på marken. Och en massa godis papper. Papperskojar som lacken där under låsnat. Det träd som är vissna och pinnar överalt på marken. Det är tråkigt att man inte får ha städ-dag som på malörts gatan."

"Jag tycker inte om Vitt peppar för där har några kastat glas och om nån spring då kan man ramla och slå sig och det luktar öl och det tiker jag inte om."

"Jag tucker inte om salvia bara för att det är falit det fins mödare såm dödar barn och vöcksna och det fins några döma barn också i gårdsten såm också kniv."

"Jag tycker att Timian dåli bara för att nora bråkar."

"Jag tycker att det är faligt att gå till vitpepar för att de säger att det finns fölegöbar där och alla garage är fula och äkliga o smutiga."

"Jag tycker inte om safrangatan och lilsalvia för jag har inga kapisar."

I ÅK 6 TYCKER ELEVERNA SÅ HÄR:

"Jag gillar inte Salviagatan. Där är skräpigt och gapigt och skrikigt. Där finns nog inte ett lugnt ställe. Jag är inte speciellt förtjust i Muskotgatan heller, men jag är ofta där, så jag har vant mig."

"Det finns inget ställe i Gårdsten där jag inte tycker om att vara på eller vara rädd för. Det är inte så roligt att gå från Peppargatan till Malörtsgatan på kvällen. Jag är inte rädd för jag har bott i Gårdsten hela mitt liv, jag "kan" nästan alla gator, jag känner nästan allihopa. Nej, jag har inte varit med om något."

"Jag tycker inte om att vara i Vitpepparn så mycket för att det brukar vara rasister där. Men det är mest på kvällen och på lördagar."

"Jag tycker inte om Salviagatan särskilt mycket bara för att det är ganska skräpigt där och jag ser nästan alltid barn som bråkar där."

"Jag tycker inte så mycket om att vara i dalen. Ibland är det så tyst att man blir rädd! Det ligger så mycket glassplitter överallt. Det går fyllebuntar där lite överallt. Det värsta jag vet är att gå ensam i dalen på kvällarna. Jag har inte varit med om något särskilt där, men jag tycker att det är kusligt ändå."

"Jag tycker inte om att vara på Kanelgatan där vi Slingan. Det finns inga kompisar där och det ser lite konstigt ut på något sätt. Där på Kanelgatan finns många människor som inte gillar invandrare. En gång skulle jag cykla till Kanelgatan. Det var några killar som cyklade för bi. De sa många fulla ord. De kom nästan efter mig. Därför jag inte gillar att vara där."

SAMMANFATTNING

Om man jämför de positiva och negativa värden som barnen har beskrivit, så ser man att det är vissa kvalitéer som är särskilt viktiga i ett bostadsområde. Det gäller sociala kontakter, trygghet, att det ska vara rent och snyggt och finnas fin natur. Denna syn på vad som är väsentligt kom fram vid flera tillfällen - vid stadspromenaderna, i diskussionerna, i intervjuerna. Detta är kvalitéer som även de vuxna vi har intervjuat tycker är viktiga.

Radhusområdet på Malörtsgatan är allra finast anser en majoritet av barnen, även de som inte bor där. Där är lugnt och fridfullt, människorna är snälla, husen är låga, det finns mycket natur och där är rent och snyggt. I båda klasserna finns det flera barn som bor på denna gata, vilket gör att även de andra barnen haft ärenden dit.

Vad tycker du om skolan?
Det är eleverna i (åk 6) som har skrivit om detta och de trivs i skolan. Många har gått i samma klass från första årskursen och känner stor trygghet i klassamvaron. De har haft samma lärare under alla år - en fröken som de trivs med och som tycker om dem och engagerar sig i dem. En fröken som respekterar sina elever och fått dem att respektera henne och hennes roll som arbetsledare. I en klass med barn från så många, sinsemellan främmande kulturer, är det viktigt att i klassrummet skapa gemensamma normer. Klassrummet är barnens arbetsmiljö där de tillbringar en stor del av sin dag och den atmosfär som skapas där, den inställning till arbete, medmänniskor och sig själva är något som de för med sig ut i livet.

SÅ HÄR SKRIVER NÅGRA AV BARNEN OM SKOLAN:

"När jag börgade första klass kände jag mig blyg. Vi lärde oss bokstäver att läsa räkna och skriva. På rasterna brukade jag och mina klasskamrater leka "jage", bygga kojor och springa överallt.
Vi hade en jättebra fröken som vi fortfarande har kvar. Vi ville ha henne kvar och vi lyckades med det. Nu har vi växt och går i 6:an."

"Då gick jag i 1:a klass i Römosseskolan. Jag blev mobbad varje dag. I början av 2:an ramlade jag ner från taket. Sedan dess kan jag inte springa lika långt och lika snabbt som jag kunde innan jag bröt benet. Två veckor efter jag hade börjat 2:an bytte jag skola till Långmosseskolan. Jag började i klass 2B. Där fanns världens bästa fröken."

"Att byta klass kan kännas lite konstigt. Man är inte van med det. Jag vet hur det är att byta klass. Jag vet det för jag har gått på skola i Danmark, Norge och här i Sverige. Nu går jag på skola i Gårdsten. Gårdstensskolan. Gårdstensskolan tycker jag är en bra skola. Jag tycker att Gårdstensskolan är en rolig skola, därför att jag känner att man har bra kompisar."

"När jag började i den här nya klassen var jag väldigt blyg. Jag ville inte göra något fel första dagen för jag trodde att i så fall skulle de reta mig för det resten av läsåret. Nu har jag märkt att det här var en toppenklass. Killar retar inte tjejer och tjejer och killar kan vara tillsammans på rasterna utan att bli retade."

Vad gör du på din fritid?
Det är inte många av de här barnen som deltar i någon organiserad fritidsverksamhet. Några är med i fotboll eller någon annan form av idrott, ett par deltar i den nystartade verksamhet som Unga Örnar bedriver i området och någon enstaka spelar ett instrument. Det är kompisarna och det sociala umgänget som upptar den största delen av fritiden. Man umgås också med familjen och en del barn hjälper till i hemmet genom att passa småsyskon, handla, laga mat. Några har ett stort ansvar för att rutinerna i hemmet skall fungera.

Det är barnen i åk 6 som berättar:
"På min fritid brukar jag gå på gymnastik 2 ggr i veckan på måndagar och onsdagar det är kul."

"Jag har gått i en massa saker t.ex. fotboll, basket, ishockey, konståkning, schack, pingis, biljard, handboll, bandy, simning. På fritiden är jag för det mesta ute med Annie, Andres, Astrit, Magnus och Olof. Jag har utegångsförbjud ungefär var 3:e vecka. Då får jag nöja mig med att titta på tv."

"Nu är jag 12 år och har jämt fullt upp. Jag har många kompisar och tycker om att vara ute, jag spelar gitarr också. Just nu säljer jag jultidningar och böcker, det är roligt. Jag brevväxlar med Jenny."

"När vi är hemma brukar jag titta på tv och jag brukar cykla och lyssna på musik eller brukar jag rita eller hjälpa min mamma. Min syster brukar göra tårta ibland."

"Jag har rätt många kompisar. När jag kommer hem och det är fint väder ringer jag till min kompis Tony eller ringer jag till min kompis Leo. Är det fult väder går jag till fritidsgården och spelar biljard eller spelar jag dator hemma. På kvällarna läser eller skriver jag om mc och motocross. Motorcyklar är min specialitet."

"På min fritid brukar jag vara med mina kompisar. Jag har en hund. Det är en skotsk Highlander Terrier. Den är 6 år och heter Vipp. Det är vad man säger till honom. Egentligen har han ett långt namn, ett riktigt adelsnamn. Varje dag när jag kommer hem från skolan, tar jag på honom kopplet, och går ut med honom. När jag kommer hem igen tar jag ett glas vatten och gör läxorna. När jag är färdig sticker jag till mina kompisar."

"På min fritid är jag med kompisar. Vi brukar spela basket. Jag bakar väldigt mycket för jag älskar att laga allt möjligt och jag älskar hemkunskap. Ibland så gör jag mat åt hela familjen. Då blir de glada."

Vad vill du bli när du blir stor?
När barnen berättar om sin framtid skiljer det naturligtvis mycket på de fantasifulla treorna och de mer realistiska sexorna.

Många i åk 3 hade aldrig på allvar tänkt på sin framtid och de har också givit flera varierande alternativ eller ändrat sig helt mellan de olika tillfällen som ämnet varit uppe. En pojke vill t ex vid det ena tillfället bli författare och skriva om hemlandet Somalia, nästa gång tänker han i stället bli Kung Fu-lärare, för att kunna försvara sig. En flicka väljer mellan att bli doktor, fröken eller vakta hästar. Några pojkar som

satt intill varandra blev sugna på samma yrken, så därför finns det 4 poliser med schäferhund, tre piloter och flera som sysslar med bilförsäljning bland treans drömyrken. En pojke och en flicka vill bli läkare, det är de enda som valt arbeten som kräver en mer kvalificerad utbildning.

Sexorna har lite mer genomtänkta yrkesval och spridningen är större. Stundtals finns det också en argumentering för varför man väljer ett visst yrke. Man väljer utifrån nuvarande specialintressen (t.ex. motorcrosslärare, fotbollsproffs, gymnastiklärare), för att man vill hjälpa fattiga och sjuka (4 vill bli läkare), för att man är djurintresserad (2 veterinärer, 1 ridlärare, 1 zoolog, 1 zooaffär) eller för att yrket som lockar är bra betalt. Att tjäna mycket pengar tycker man är viktigt - det gäller även barnen i åk 3. Ett par asiatiska barn ser realistiskt på sin framtid, den ena vill ha en affär med asiatiska matvaror i en småstad där det inte är så stor konkurrens, och den andra vill bli kock på en restaurang i Stockholm och skicka hem pengar till sin fattiga familj. Flera av barnen - både pojkar och flickor - skriver också att de tänker gifta sig och skaffa barn. Familjen och familjebildning är viktigt, de flesta lever idag i hela familjer med båda föräldrarna.

Vid diskussionerna visade flera barn en oro för eller i varje fall en medvetenhet om att det kan vara svårt att få arbete. Många har ju erfarenhet av arbetslösa föräldrar. När vi tittade på bilder från en grekisk by så sa t ex någon som en positiv kvalitet att "där har nog alla jobb". Denna oro är också skönjbar i en del av uppsatserna. Oron ökar med åldern, ju närmre man kommer den tid då man måste bestämma sig för yrkesutbildning och yrkesval. Medan barnen i den här undersökningen i stort sett var optimistiska, så är äldre ungdomar som vi pratat med klart pessimistiska inför sina framtidsutsikter.

LÅGSTADIEBARNENS DRÖMMAR OM FRAMTIDEN

I åk 3 finns ännu inga begränsningar i framtidstron. Här är några exempel på vad barnen vill bli:

"Jag vill jobba på byga hus. Man moste gå i skolan för att jobba. Man moste praoa. jag vill jbba i Spanien. jag vill skriva om Rymden. jag Ska jobba i Sverge i 3 år."

"Jag vill bli djurskötare i bårås."

"Jag vill bli doktor det är bra att vara doktor om min suster blir sjuk då kan jag jöra hene frisk det är bra att vara doktor."

"Jag vill bli pilot man måste lära sig hur man flyger flygplanet och man måste lära sig vad alla knappar gör om man inte vet."

"Jag vill bli Polis ha en shäfer hund. och man måste gå i Polis skolan. Jag går i Takvando och tränar. Jag vill bli rik och ge folck pengar och specielt till de fatiga folcket. Jag vill bli kändis och vara berömd."

"Jag vill jobba i godisafär och doktor och fröken. Jag vill bo i svärjä och jobba i svärjä."

"Jag vill jobba med kläder i en afär. Jag vill Jobba i en

modafär i stan. Jag vill äga afären själv."
"jag vill bli författare. jag vill skrva om Afrika. jag vill sällja VLVO."

"Jag vil JoBa i LiseBerg. Och i en. afer och min mama och Pappa jobar Dom ska siuvta jobet snart om noGra vekor. Jag vil Ha eN Bilfirma Min pappa Har stedfirma. jag vil Bo i staN."

MELLANSTADIEBARNENS DRÖMMAR OM FRAMTIDEN

I åk 6 har barnen skrivit uppsatser där de berättar om sitt drömyrke och fantiserar om hur det kommer att kännas att jobba som pilot, läkare eller skådespelare.

AFFÄRSMAN

Det är en pojke som bor i Gårdsten. Hans dröm jobb är affärsman. Han sa det verkar vara spännande. Hans mamma frågade varför. Då svarade han bara för att man kan jobba och tjäna pengar själv. Jag vill inte jobba i en stor stad. Bara för att det är stora konkurrenser där. Jag vill jobba i en småstad. Det spelar ingen roll i vilket land det är. I en småstad finns det ibland inte en asiatisk affär, men jag kommer att ha en asiatisk affär. Det ska nästan bara finnas thailändska eller laotiska varor i den. Därför att jag kan lite thailänska bara för att jag har det som hemspråk. Jag har bestämt mig om jag inte lyckas med affären så ska jag vara en konditor, som jobbar med tårtor och gör födelsedags-tårtor. Bara för att jag gillar att baka kakor, pajer och tårtor.

MIN DRÖM SOM ADVOKAT

När jag var liten drömde jag om att vara modell men jag antar att det inte blir så.
Nu tänker jag på att bli advokat. Jag tänker försöka hålla fast vid det för att man tjänar bra och jag vill gärna kunna försörja min familj. Men att vara advokat är ett rätt så stort ansvar men samtidigt är det roligt.
Att sitta uppe på en domstol och kunna hjällpa människor med förhålande, kriminalitet m.m. tycker gag är bra.
Jag vill gärna utbilda mig i U.S.A. eftersom jag skall flytta dit till min pappa.
Jag vet att det kan ta upp till 5 år att utbilda till advokat men jag tar den risken.
För att har man en dröm så skall man hålla fast vid den.
Förut tänkte jag aldrig på att bli advokat för att jag tyckte inte att det var intressant. Men nu när jag har blivit äldre tänker jag mer och mer på min framtid.
Jag antar väl att det är viktigt.
Något finns det säkert som jag inte komma att tycka om med det jobbet.
men inget eller ingen är perfekt.

I och för sig skulle jag vilja bli sångerska men jag vill ha något att kunna falla tillbaka på ifall det inte funkar.
Men har jag tur så skall det gå väldigt bra för mig i framtiden, hoppas jag.

FOTBOLLSPROFFS

Jag vill fortsätta i Gunnilse tills jag blir 13-14 år.
Sen kanske jag blir proffs i "blåvitt".
Jag hoppas att någon i Milan, Parma, Juventus eller Roma ser mig spela,
så att jag blir köpt av något lag i Italien.
När jag har blivit köpt och bor i Italien så vill jag ha en fru med två barn och
de ska bli proffs som jag.
Jag vill bo i Milano och vara proffs.
Jag vill ha en bil och bo i en villa nere i skogen.

MIN FRAMTID SOM LÄKARE

Jag har alltid tänkt på när jag kommer att bli läkare.
När jag blir stor tänker jag bli läkare i min framtid, för att jag vill skaffa pengar och hjälpa folk när de är sjuka. Om jag vill jobba då vill jag jobba i mitt eget land Irak för att i Irak blir folk mycket sjuka. När man är läkare lär man sig mer om menniskans kropp. Jag vill också jobba i U.S.A. för att man skafar mer pengar och mer jobb. När man vill bli läkare skall man utbilda sig sju år till man lär sig hur man ska göra. Jag har drömt många gånger om att jag har varit läkare. Det är också lite svårt tills man lär sig att bli läkare. Jag har varit sjuk många gånger. Då skulle jag gå till sjukhuset. Man fick dra ett nummer för att stå i kön. Jag tyckte det var roligt för att jag var liten förut. Men nu tycker jag att det är tråkigt att stå i kön. Jag var liten tyckte jag för det fanns leksaker att leka med. Sen ropade läkaren på mig. Jag gick in till läkarerummet. Det

var mycket stort och finnt. Då började jag tycka om att bli läkare. När jag bodde i mitt eget land sa fröknarna hela tiden du kommer att bli läkare. Jag blev jätteglad. När fröknarna sa så till mig. Jag kännde mig som om jag är läkare på riktigt. Men jag tänkte så här om jag kommer att bli läkare kommer jag att bli mycket glad."

NÄR JAG BLIR EGEN FÖRETAGARE

När jag öppnar en zooaffär så ska jag köpa en massa djur och hyra en stor affärslokal där den ska vara. Jag ska köpa kaniner, hamstrar, råttor, ödlor, hundar, katter och dansmöss. Jag ska ha kaninerna i en stor trälåda. Råttorna ska vara i burar och hamstrarna och dansmössen likaså. Ödlorna ska vara i ett terrarium. Hundarna och katterna ska vara i inhägnader på bakgården. Det ska bli en bra affär med djur och tillbehör. Det ska vara en halvbillig affär. Det ska vara öppet alla dagar 10-19.30, på hegerna ska det vara öppet 10-15.00. Jag ska ha ett stöldlarm i dörren. Jag vill ha affären har i Göteborg eller i Stockholm. Det är bara för att jag bor och är född här därför vill jag stanna här i Sverige.

EN DAG SOM FRITIDSFRÖKEN

Jag ligger på kullen och tittar på molnen. Plötsligt ser jag ett moln som liknar ett fritids med en massa barn i. Jag fantiserar mig in i hur det skulle vara om jag var fritidsfröken. Jag kommer till fritidset kl. 7.00 och låser upp och öppnar sakta dörren. Där inne finns en massa tuschpennor, bollar, böcker och andra leksaker. Det dröjer inte länge innan det kommer ett barn och ett till och ett till. Till sist har alla som skulle komma kommit och sitter och äter frukost. När de och borster sina tänder med tandborstarna som de tagit med. Sen går de till skolan och då blir det alldeles tyst. Jag går långsamt ut till köket. Dät tar jag en ost-macka och en kopp kaffe. Sedan får jag städa lite och torka av borden. Strax därefter kommer en till fröken och säger hej och tycker att jag har städat fint. Sedan går hon ut i köket och tar lite kaffe. Sedan sitter vi och pratar om vad vi ska hitta på under dagen. Vi bestämmer oss för att vi ska göra en utflykt. När

Bra Maarlät,
förldet liger inte
Burkär.
Gustav

Dålit
Salvia
Herlige Burkar

barnen kommer så har vi redan packat allt. Vi talar om att vi ska göra en utflykt till slottskogen som ligger i den fina staden Göteborg som vi bor i. Alla blir upphetsade och börjar prata om det. Nu ska vi ge oss iväg. Nu är vi framme. Alla barnen springer och leker medan vi vuxna sitter och njuter av naturen. Kristina en av fröknarna ropar på barnen att det är dax för mat. Vi äter och sedan går vi hem till fritidset igen. Vi vuxna packar upp och barnen börjar leka. Vi sätter oss i en soffa och vilar och pratar medan alla barnen springer runt och leker. Nu är de dax för de flesta barnen att gå hem. Deras mammor väntar säkert på dom. Nu är det bara två barn kvar. De är syskon och bor på samma gård som jag. Jag följer dom hem till sig. Då blir deras mamma glad. Äntligen är den här dagen över. Jag är trött och utmattad så jag lägger mig och sover på en gång. När jag vaknar och ser solen lysa in så tänker jag för mig själv: Nej, nu börjar det igen. Trött som jag är lägger jag mig och sover igen. Jag tar ledigt idag säger jag för mig själv. Då kommer någon och ringer på dörren. Det är Linda och Martin som jag följde hem igår. De undrar om vi inte kan ta sällskap till fritids. De tittar på mig med sina trofasta ögon så jag kan inte säja nej. Okej, säger jag jag ska bara ta på mig först. Nu börjar en ny jobbig dag. (suck).

JAG VILL BLI OPTIKER

Jag vill inte bli något där man måste stressa så mycket, som t.ex. busschaufför, om man är försenad, så måste man köra snabbare, och då kanske man missa en hållplats...
Visst, visst det är en lång utbildning, det kostar nog mycket med böcker och så, men skulderna kan man betala med sin lön, ca 16.000/månaden.
Jag har ju hört en hel del om lönen man får för en del yrken, och som optiker får man hög lön, men som sagt var - det är en ganska lång utbildning också, ca 3 år.
18 år senare:
Rrrrr!
Jäsp, åh vad jag är trött...
Älskling, vi måste gå upp!

Jag hoppar in i duschen och blir pigg som en mört när jag får en skvätt vatten i ansiktet.
Klockan är halv 9.
Nu måste jag snabba mig. Jag slänger i mig frukosten och lite kaffe, säger "hej då" och sätter mig i bilen.
Jag köt till jobbet - "Blic" på Odinsplatsen.
Det är tomt i receptionen, så jag ställer mig där.
Snart kommer det in en liten flicka med sin mamma.
Mamman lämnar fram en lapp från flickans skolsköterska, som har skrivit att hon behöver kontrollera synen.
Hon ser 0,5-0,6.
Glasögon.
Rosa!
Hon får gå runt och titta på barn"avdelningen" en stund och efter mycket om och men, så får hon sina efterlängtade rosa bågar.
Snart kommer en elegant dam in och undrar om hennes linser är färdiga. Klockan är 12 och det är dags för lunch, och just då kommer min arbetskompis Anne in och undrar om vi ska sätta oss på ett café. Jag tar en stor ostsmörgås och en kopp kaffe, och vi pratar om vad vi ska göra i helgen.
Efter lunch går jag in i "labbet" och gör färdigt några par glasögon. Nästa rast sätter jag mig bara ner och drömmer mig bort...
Jag väcks ur mina drömmar av att telefonen ringer.
Hon undrar om dag och tid för en synundersökning. Måndag kl 11.00.
Då kommer jag genast ihåg det, det är ju fredag, så jag ska på fest hos min gamla klasskamrat Mounia. Efter jobbet åker jag hem i ilfart och gör mig iordning inför festen. Jag tar på mig en lång, svart klänning och högklackade skor.
När jag kommer till festen så ser ja att många av våra gamla klasskamrater också är där, bl.a. min

gamla bästis Elin, som nu för tiden är historieprofessor.
På hela kvällen gör vi nästan inget annat än återupplivar gamla minnen.
När jag kommer hem mitt i natten så är jag dödstrött, så jag går och lägger mig på en gång.
Den natten drömmer jag om när jag var 12 år och skrev en uppsats om att jag ville bli optiker...
Rrrr!

MITT LIV SOM VETERINÄR

Nu efter 6 års utbildning har jag äntligen blivit veterinär på Blå Stjärnan.
Jag ska börja jobba i morgon. När jag skulle sova låg jag och tänkte på att jag inte skulle vilja jobba i något annat land för då kan man bli sjuk av djuren.
När jag vaknade åkte jag till jobbet.
Jag blev chef på en liten klinik.
Jag fick bra betalt runt 40 000kr/mån.
En dag opererade jag en katt den hade cancer, tyvärr dog den.
Man kunde inte rädda den. Den dagen tänkte jag nästan sluta men jag fortsatte. En gång på natten fick jag åka till zoo och operera ett lejon.
Det gick bra men det tog lång tid innan lejonet blev bra.
Efter det öppnade jag en egen klinik som jag kaladde för Djur Vård och Hälsa. Jag anställde fyra personer de hette Björn, Frasse, Brage och Nisse.
De var duktiga och snälla. Det gick bra för oss vi räddade många djur. Vi blev kända och omtyckta av människorna och djuren.
Vi hade en stor djurmatfabrik som hette Matt för dit djur. Den finns i Göteborg där vi bor. Sen levde jag lyckligt i Göteborg med min fru och mina barn.

JAG SER EN ...

I GÅRDSTEN FINNS MÅNGA STÄLLEN
ATT VARA PÅ.
MEN HELST ÄR JAG DÄR JAG BOR.
JAG SER EN NIGGER.
HAN ÄR HELT SVART.
JAG ÄR HELT VIT.
MEN VAD SPELAR DET FÖR ROLL?
VI GÅR I VÅR STAD
OCH TAR EN LEMONAD.
ÄNDÅ ÄR VI LIKA SOM BÄR.
JAG ÄR LYCKLIG SOM DET ÄR.

Annie Strand, 6B

GÅRDSTEN

GÅRDSTEN ÄR BRA.
BARN SKRATTAR OCH ÄR GLADA.
GÅRDSTEN HAR MÅNGA GATOR
SOM HAR MÅNGA NAMN.
GÅRDSTEN ÄR VACKERT.
DET FINNS MÅNGA POLACKER.
GÅRDSTEN ÄR NÄSTAN SOM LANDET
MEN DET FINNS INGEN GRIS .....

Minh Tho Trinh, 6B

GYMNASTIKLÄRARE!

På morgonen när jag vaknar så hör jag posten komma. Mamma säger till mig att jag ska hämta den, men när jag tittar i brevlådan så ligger det ett brev som det står gymnstik på. Jag blir glad och undrar vad det är. Sen kom jag att tänka på att det var min tränare som sa att det skulle komma ett brev. Jag blir lite nervös. Jag går in i mitt rum, river upp brevet och det står:

Hej!
Vi från Göteborgsgymnasterna vill ha dej som tränare
snälla kom och lär oss mycket mer och bli vår tränare.
Hälsningar: Göteborgsgymnasterna

Jag tänker en liten stund sen bestämmer jag mig. Jag ska gå dit och hjälpa dem. Jag åker direkt. Äntligen här! Undrar om jag ska gå till höger eller vänster? hej är det du som är Annie? Ja det är jag. Kom med här. Nu är vi framme. Blunda! Titta, oj vad mycket barn! Skall jag träna alla dem? Ja vill du inte det? Jo men vem har bestämt det? Vår chef här. Han tycker att du är bra och kunna lära oss. Ja visst det ska bli ett nöje. Vad vill du att vi ska börja med Annie? Vi kan vell presentera oss innan, ja jag heter Annie och det vet ni vell. JA...

Nu har alla presenterat sig. Nu kan ni hämta 10 st mator och en stötmata som ni lägger ovanpå. OKEY! När ni har gjort det hämtar ni en trampets och 2 st tjockmattor, sen en plint sätt igång medans jag hämtar musiken. Vi är 40 st barn här och vi delar upp oss då börjar vi med tjugo stycket gör på mattan vad du vill, så tar jag 20 st på trampetsen som ni vet skall vi ha KM men det tar vi efter uppvärmningen. - Annie. - Ja. Vad gör du efter vi har tränat? Jo jag tränar själv i gymnastik för att jag ska kunna lära er. På trampetsen så börjar vi med ljushopp kom igen BRA Lina bra sen tar vi en rundat på mattan. Nu är klockan halv 9 vi måste sluta. Ni har varit jätteduktiga. Annie hoppas du får vara vår lärare. Det hoppas jag med. Annie Annie Ja, det är jag som är chef över gymnstiken och jag anställer dig som gymnastiklärare. JA.JA. Vad kul barnen kommer att bli jätteglada. Så blev jag gymnastiklärare.

SLUT!

RIDSKOLAN

Hej jag heter Elin och är 23 år. Jag har äntligen nu, efter många och långa år gått färdigt min ridlärareutbildning på Strömsholm slott.

Det har varit en tid med mycket jobb och långa dagar, men det har också varit mycket kul och jag har fått många kompisar. För 2 veckor sedan köpte jag ett hus.

Det ligger väldigt fint i skogen, alldeles på gränsen mellan Västergötland och Småland. 200 meter bort ligger en liten fin badsjö.

Det går en ganska stor väg ca 500 meter bort från huset. Bredvid huset är det en stor plätt kal mark. Runt omkring huset finns det stora härliga grässlätter.

Det här stället kostade förstås massvis med pengar, så det skulle vara bra med ett jobb. Jag har belägrat arbetsförmedlingen hela förra veckan. Det är omöjligt att få jobb i dessa tider!!!

Efter några långa och tråkiga dagar bestämde jag mig för att starta egen ridskola!

Jag började genast planera, mäta och ringa runt.

Just nu ska jag ringa snickarna ska göra den sista finputsningen på allt!

SENARE.....

Äntligen är allt färdigt, stallet med 18 boxar, padock, ridhus och hagar! Nu ska jag leta efter hästar, och det blir nog inte världens lättaste....Här har jag 10 annonser....Jag tror att jag ska svara på några....hm....

Fyra veckor senare.....

Nu har jag 18 hästar stora och små.Jag väntar bara på några elever. Men de kommer väl snart. Hoppas jag.Det är lite jobbigt att rida 18 hästar 2 gånger varje dag!

Ett år senare....

Åh, vad härligt det är! Nu har jag flera hundra elever. Både vuxna och barn. De är jätteduktiga! Hästarna har anpassat sig bra, och om 3 månader är det ett sto som ska föla. Jag är jättenyfiken på vad det ska bli.

Här går dagarna fort förbi, men en sak är säker. Jag tänker aldrig sluta tycka om hästar!!

BO KVAR ELLER FLYTTA

En fråga som vi ställde till barnen var om de vill bo kvar i Gårdsten när de blir stora. Svaret blev att de allra flesta tänker flytta någon annanstans. En del vill tillbaka till sina hemländer, andra vill flytta in till stan eller bo i en småstad. Flera vill flytta utomlands, gärna till USA där man hoppas kunna få jobb och tjäna mycket pengar. Lusten att flytta tycks inte hänga ihop med om man trivs eller ej, utan har att göra med drömmar om något annorlunda, om äventyret framtiden.
Men några vill bo kvar och skriver så här:

"Jag skulle aldrig vilja flytta från Gårdsten för alla är så snälla utan några familjer och så är det aldrig skräpigt där."

"I 6 år har mamma och pappa tjatat om att vi ska flytta, men det blir aldrig av. Och det är väl bra det, för jag har ingen större lust att flytta. Jag trivs i Gårdsten, här finns ju många av mina kompisar."

"Gårdsten är ett ställe med olika kulturer och natjoner. I Gårdsten har jag bott i hela mitt liv och skulle inte vilja flytta till ett annat ställe. För i Gårdsten har jag alla mina kommpisar."

ATT VARA BARN I GÅRDSTEN

Är Gårdsten ett bra område att växa upp i?
Det som värderas högst i ett bostadsområde är *positiva sociala kontakter, trygghet, att det är rent och snyggt och att det finns fin natur i närheten.* Både vuxna och barn tycker att dessa kvalitéer är viktiga för trivseln. Hur ser det då ut i Gårdsten?

Gårdsten fungerar bra på många sätt för barnen, men där finns naturligtvis också problem. För mindre barn är stadsdelen en bra och trygg plats. Bilfria områden närmast husen, många lekplatser, massor med lekkamrater, närhet till fin natur och badmöjligheter på sommaren. Men skräp och fimpar på lekplatserna, kattpiss i sandlådorna och glassplitter på de finaste ställena i Dalen minskar användbarheten och skapar irritation.

Finast i Gårdsten är radhusområdet på Malörtsgatan, där finns det lekkamrater och där bor bara snälla människor och inga rasister, där är alltid rent och snyggt och fin natur finns i både trädgårdar och skogen straxt intill. Så tycker nästan alla barn som vi pratat med och det är naturligtvis viktigt att ha i åtanke, när man funderar över hur man skall göra resten av Gårdsten till ett attraktivt bostadsområde.

När barnen blir större, utökar sitt revir och börjar leka utan tillsyn, så blir hoten fler. Skolbarnen beskriver hur de blivit skrämda av bråkiga ungdomar, rasister och fyllegubbar och de vantrivs med den stundtals skräpiga omgivningen. Även de mindre barnen har erfarenheter av att ha blivit jagade eller inputtade i taggiga buskar. Och de berättar om starka bröder som tränar kampsporter och uppträder som lugnande beskydd. Att det är viktigt att kunna försvara sig får man lära sig tidigt.

Den sociala miljön med alla kompisarna är den största tillgången i Gårdsten, det är alla eniga om. Och där kompisarna finns, där trivs man. Barnen i den här

åldern klagar inte heller på brist på sysselsättning. Tvärtom, det finns gott om lekplatser och ställen där det går att spela bandy eller åka roller-scates eller sitta och prata med bästisen. "Gårdsten är bra för barn, för dom finns det massor att göra", som en 18-åring uttryckte sig. Det är när man blir äldre och längtar efter någonstans att gå bortom vuxenvärlden, det är då Gårdsten inte räcker till, när man vill sitta på café tillsammans med sina vänner, gå på disco, är på väg att utveckla en egen identitet.

OM INVANDRARE OCH RASISTER

De många nationaliteterna har man en blandad inställning till. Ett barn kan å ena sidan säga att det bor alldeles för många invandrare i Gårdsten, å andra sidan vara bästis med en liten svart flicka från Somalia. Det är svårt att avgöra om den invandrarfientliga attityden är något barnen har med sig hemifrån - om de upprepar argument de hört sina föräldrar säga - samtidigt som den egna verkligheten i själva verket är positivt mångkulturell. I intervjuer med äldre ungdomar har vi gång på gång mött ett förvånat oförstående när vi frågat om invandrare, olika nationaliteter etc. "Jag vet inte vad du menar, jag tänker inte så om mina kompisar. Jag frågar aldrig vilket land de kommer ifrån".

Men invandrarfientlighet och rasism finns i Gårdsten och är en ingrediens som skymtar fram gång på gång i barnens berättelser. Det kan gälla vissa platser de inte tycker om att vara på, eftersom där bor människor som inte tycker om invandrare, folk som kastat glåpord efter dem eller jagat dem. Samtidigt kan vi också se motsatsen i alla dessa barn som umgås och leker med varandra från alla världens hörn. Kommer den unga generationen barn som växer upp i Gårdsten idag att vara mer tolerant än sina föräldrar?

SKOLAN

Vi har inte diskuterat skolan och skolmiljön med lågstadieklassen. Men sexorna har vid flera tillfällen spontant uttryckt sin positiva inställning till skolan, fröken och den egna klassen. Gårdstensskolan har ett blandat rykte. Men de barn vi pratade med var positiva till skolan. De tyckte visserligen att skolmiljön var stökig - särskilt högstadiet - och klagade på gamla och slitna skolmateriel. På en fråga i enkäten om vad de helst skulle vilja att man gjorde för barnen i Gårdsten, så var det t ex flera som sa: *Köp nya skolböcker!*

Det positiva intryck vi fick av den undersökta mellanstadieklassen och dess lärare, tycker vi understryker hur viktigt det är med en bra skola och engagerade lärare för barnens välbefinnande och möjlighet att klara sig vidare i samhället. I synnerhet i områden som Gårdsten. Detta är en självklarhet - det vet vi - men den är ändå värd att ständigt poängteras.

BARNEN SOM RESURS

Barnen är Gårdstens största tillgång. De är en tillgång bara genom att finnas till. En gård med lekande barn skänker glädje och upplevs av många äldre som trivsam.
Men *barnens kraft och energi* är också en tillgång. En tillgång som används alldeles för lite. Medan de vuxna

klagar på det ena och det andra och ofta tycker att allt ska fixas av bostadsföretagen och samhället, finns det kraft, lust och vilja att själv ta itu med saker och ting hos barnen. "Varför får inte vi ha städdagar på Salviagatan, som de har på Malört? Det skulle vara jätteroligt". Barnen gav flera exempel på hur de skulle vilja medverka och hjälpa till för att göra fint i Dalen, i garagen osv. Gemensamt arbete för en gemensam sak var ingen främmande inför.

Det finns exempel på hur stadsdelsförvaltningen tillsammans med bostadsföretagen och fritidsledarna ordnar sommarjobb - "Fixarna" -för högstadiebarn i Gårdsten. Man städar, lagar utemöbler och målar graffitti i de stora fula garagen. Arbetena är mycket populära och visar hur viktigt det är att låta barn och ungdom vara med och ta ansvar för och forma sin egen miljö. *Ge barnen fler arbetsuppgifter i Gårdsten, så kommer de att vara mer rädda om sin miljö och sätta större värde på den.* Och hela området blir då finare - till glädje för alla. Genom att arbeta tillsammans över ålders- och kulturgränserna lär de sig också att respektera varandra.

Man får inte heller glömma att barnen är en viktig resurs som brobyggare mellan de olika kulturerna. Både direkt genom att de möts och blir vänner med varandra som vi beskrivit ovan och indirekt genom att föräldrarna träffas på lekplatsen, på dagis och senare på föräldramöten i skolan och förhoppningsvis utvecklar positiva relationer till varandra.

Och då kanske fler vill stanna kvar - både barn och vuxna - i hembygden Gårdsten.

DIKTER

skrivna av barnen i Gårdsten

JAG

HÄR SITTER JAG.
HÄR ÄR JAG I GÅRDSTEN.
HÄR ÄR JAG I SKOLAN NU.
HÄR HAR JAG MINA KOMPISAR.
HÄR GÅR JAG RUNT I GÅRDSTEN.
HÄR TRIVS JAG BÄST I LILLA
GÅRDSTEN.

Andrés Back, 6B

ATT VARA LYCKLIG

LYCKLIG ÄR JAG
SOM BOR HÄR I GÅRDSTEN.
LYCKLIG ÄR JAG
SOM HAR MIN FAMILJ.
LYCKLIG ÄR JAG
SOM ÄR FRÅN KAP VERDE.

Marlene Lopes, 6B

PROMENAD

JAG PROMENERAR I GÅRDSTEN.
JAG GÅR TYST FÖR MIG SJÄLV.
SKOLEN SKINER PÅ MITT ANSIKTE.
BLADEN RASSLAR OCH PRASSLAR
I MINA ÖRON.
FÅGLARNA KVITTRAR SOM OM
DE SJUNGER.
SÅ ÄR DET ATT PROMENERA
HÄR I GÅRDSTEN

Marlene Lopes, 6B

GÅRDSTEN

JAG SER FOLK GÅENDE PÅ GATORNA. JAG SER OCKSÅ SKATORNA.
ALLA HÄLSAR PÅ VARANDRA. JAG FORTSÄTTER ATT VANDRA.
JAG SER EN MAROCKAN. OCH EN FRÅN IRAN SOM GÅR MED EN JAPAN.
JAG SER FOLK FRÅN OLIKA LÄNDER. DE HÅLLER VARANDRAS HÄNDER.
JAG SER ALLT OCH ALLA. JAG BÖRJAR ATT TRALLA.
JAG SER ALLA SOM HÄR BOR, NÄR DE GÅR RUNT MED SINA NYA SKOR.
GÅRDSTEN MED ALLA KRYDDIGA GATOR. MED ALLA VACKRA SKATOR.
DET ÄR HÄR JAG VILL LEVA
I DET VACKRA GÅRDSTEN.

Mounia Echebbati, 6B

FRÅN MITT FÖNSTER

BARNEN SKRIKER OCH SKRATTAR.
DET KOMMER TVÅ TANTER
MED HÖGA HATTAR.
DE SKRATTAR OCH LER.
MEN SÅ KOMMER JAG.
VAD HÄNDER DÅ?

Magnus Jonasson, 6B

LIVET IBLAND

IBLAND ÄR JAG LEDSEN.

IBLAND ÄR JAG GLAD.

IBLAND FÅR JAG CHOKLAD.

IBLAND JAG LIDER.

IBLAND FÅR JAG CIDER.

IBLAND HAR VI GÄSTER.

IBLAND GÖR JAG GESTER.

SÅ ÄR LIVETS GÅNG

HÄR I GÅRDSTEN.

Christoffer Kudelski, 6B

GÅRDSTEN

GÅRDSTEN .....

DET LÅTER TORRT OCH TRÅKIGT!

MEN EGENTLIGEN ÄR TORRT OCH TRÅKIGT

DET SISTA MAN KAN SÄGA OM GÅRDSTEN

NÄR MAN HAR BOTT HÄR HELA SITT LIV.

INTE FÖR ATT JAG HAR GJORT DET!

MEN NÄSTAN .....

Tania Mezei, 6B

GÅRDSTEN

GÅRDSTEN ÄR BRA.

JAG VILL INTE FLYTTA IFRÅN GÅRDSTEN.

JAG VILL ATT VI SKA STANNA HÄR.

JAG HAR EN KATT

MEN INGEN HATT.

JAG TYCKER OM GÅRDSTENSSKOLAN!

JAG VILL INTE LEVA ENSAM,

JAG VILL LEVA MED MIN FAMILJ.

Sousan Maleki, 6B

GÅRDSTENS-DIKT

GÅRDSTENS-SKOLAN ÄR BRA.

GÅRDSTENS-SKOLAN HAR BRA LÄRARE.

GÅRDSTENS-SKOLAN HAR SÖTA FLICKOR.

GÅRDSTENS-SKOLAN LÄR ELEVER MATTE OCH SVENSKA.

GÅRDSTENS-SKOLAN HAR OLIKA MÄNNISKOR.

GÅRDSTENS-SKOLAN HAR JAPANER, MAROCKANER,

SOMALIER, BOSNIER, IRANER, ARABER OCH SVENSKAR.

Fadi Hammudeh, 6B

BRAND

BRAND I HAND,
BRAND I TAND,
BRAND I BEN,
BRAND PÅ SCEN.
BRAND KAN VARA FARLIG,
OM INTE MAN ÄR VARLIG.
SÅ TA DET FÖRSIKTIGT,
DET ÄR VIKTIGT.

Leonard von Dupy, 6B

JAG SJÄLV

JAG ÄR EN POJKE MED KOMPISAR.
JAG ÄR EN POJKE MED LEKAR.
JAG ÄR EN POJKE MED FAMILJ.
JAG ÄR EN POJKE SOM GILLAR
VANILJ.
ROSOR ÄR RÖDA OCH VIOLER BLÅ,
MEN HUSEN I GÅRDSTEN ÄR GRÅ.
JAG ÄR EN POJKE SOM BOR I
GÅRDSTEN.

Kolja Sarov, 6B

EN DAG I GÅRDSTEN

TILL GÅRDSTEN JAG TAR BUSSEN,

MAMMA GER PAPPA AVSKEDSPUSSEN.

JAG GÅR MED MIN MAMMA TILL AFFÄREN.

VI KÖPER BRA SAKER FÖR VI TÄNKER PÅ ATMOSFÄREN.

SEDAN GÅR VI HEM ÖVER BROAR OCH GATOR.

PÅ ETT TAK SITTER NÅGRA KRAXANDE SKATOR.

PAPPA HAR GÅTT TILL SITT JOBB.

NÅGRA SPARKAR FOTBOLL OCH GÖR EN LOBB.

NÄR VI KOMMER HEM ÄTER VI MAT.

JAG LÄGGER MIG SEDAN

FÖR JAG ÄR LAT.

Annika Skånrot, 6B

LIVET I GÅRDSTEN

I GÅRDSTEN ÄR MAN GLA´

VARENDA DA´.

LIVET GÅR SOM EN DANS.

I GÅRDSTENS-VÄNSKAPENS LAND.

IBLAND BLIR MAN OSAMS.

IBLAND BLIR MAN SAMS.

SÅ ÄR LIVET I GÅRDSTEN!

Olof Hultfeldt, 6B

UTSEENDE

VARFÖR ÄR ALLA SÅ UTSEENDEFIXERADE?
MAN KAN INTE RÅ FÖR,
ATT MAN SER UT SOM MAN GÖR!
NÅGRA HAR LÅNGA NÄSOR,
RÖTT HÅR OCH LÅNGA TÅR.
ANDRA HAR SMÅ NÄSOR,
SVART HÅR OCH SMÅ TÅR.
MEN JAG HAR JU EN UNDERLIG NÄSA,
LJUST HÅR OCH STORA TÅR .....

Tania Mezei, 6B

FÖR ALLA

GÅRDSTEN ÄR TILL FÖR ALLA.
HÄR KAN ALLA BO.
HÄR ÄR DET BRA VARJE DAG.
HÄR FINNS HUS OCH
GOTT OM SKOG
SOM MAN KAN GÅ I
OCH LEKA I.
GÅRDSTEN ÄR TILL FÖR ALLA,
INTE BARA FÖR JAG.

Mikael Kuhlin, 6B

GÅRDSTEN

I GÅRDSTEN BOR STORA OCH SMÅ. I GÅRDSTEN KAN DU STRYK FÅ.

I GÅRDSTEN ÄR DET LÅNGT FRÅN STAN, NU SER JAG EN ALBAN.

I GÅRDSTEN LEKER JAG MED AMALIA. VI RETAR FOLK FRÅN SOMALIA

I GÅRDSTEN KOMMER 73:ANS BUSS, MED DEN KAN DU FÅ SKJUTS.

I GÅRDSTEN FINNS EN SKOLA, DEN KAN MAN INTE SPOLA.

I GÅRDSTEN BOR MINA KOMPISAR.

I GÅRDSTEN BOR JAG.

Christoffer Kudelski, 6B

BARNEN I GÅRDSTEN

ETT BARN RAMLAR OCH SLÅR SIG.

BARNET BARA SKRATTAR OCH LER.

BARNEN BLIR BARA FLER OCH FLER.

GÅRDSTEN ÄR FULLT AV BARN OCH

VUXNA SOM HAR ROLIGT.

GÅRDSTEN EN DEL AV SVERIGE.

Astrid Fazlijaj, 6B

KUNGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

Stora, fula, gråa och
trista betongklossar...
Guud, va´ trist!
Men nä-ä-ä då!
De flesta är vänner och skrattar
och ler – javisst.
Då kan jag inte förstå,
vad det var som var trist.

Elin Blysell

FRITZES
Postadress: 106 47 Stockholm
Fax: 08-690 91 91, Telefon: 08-690 91 90